

**Tarih: Nisan 2021**

Millî Reasürans T.A.Ş.  
adına sahibi  
**F. Utku ÖZDEMİR**

İnceleme Kurulu  
ÜYE  
**Özlem CİVAN**  
ÜYE

**Kaan ACUN**  
ÜYE  
**Muhittin KARAMAN**  
ÜYE

**Gökhan AKTAŞ**  
ÜYE  
**Selçuk ÜNAL**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü  
**Güneş KARAKOYUNLU**

Basım Yayın Koordinatörü  
**Yasemin TAHMAZ**

Dizgi Sorumlusu  
**Yasemin TAHMAZ**

Kapak Dizaynı  
**Umut SİLE**

Baskı  
**CEYMA MATBAASI**  
Matbaacılar Sitesi  
Yüzyıl Mah. 4. Cad. No. 123  
Bağcılar - İstanbul

Yönetim Yeri:  
Merkez  
Maçka Cad. 35  
34367 Şişli / İstanbul

Tel : 0-212-231 47 30 / 3 hat  
E-mail : reasuror@millire.com.tr  
Internet : <http://www.millire.com.tr>

Yayın Türü: Yerel süreli yayım

3 ayda bir yayımlanır.

**Dergide yer alan yazıların  
içeriğinden yazı sahipleri  
sorumludur.**

## İÇİNDEKİLER

Tarım Sigortacılığı ve Tarsim'in Önemi.....	4
2020 Yılında Türkiye Reasürans Piyasası, 2021 Yılı Yenilemeleri ve Millî Reasürans.....	19
Gelişmekte Olan Sigorta Piyasaları ve 2021 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri.....	21
Güneydoğu Asya Piyasalarında 2021 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri.....	26
Ever Given Hadisesinin Nakliyat Sigortaları ve Gemi Finansmanına Etkileri.....	28
İNDEKS 111-119.....	31

***Değerli Okurumuz,***

*Reasürör dergisini gönderebilmemiz amacıyla tarafımıza iletilen kişisel verilerinizin, bu kapsam ile sınırlı olmak üzere işlenebileceğini, saklanabileceğini ve paylaşılabilceğini, konuyla ilgili Aydınlatma Beyanına;*

***<http://www.millire.com/KisiselVerilerinKorunmasi.html>***

*linkinden ulaşabileceğinizi bilgilerinize sunar, onay vermemeniz durumunda tarafımıza bilgi vermenizi rica ederiz.*

## ***Reasürör Gözüyle***

*Tarım sektörü, gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun ülkelerin ekonomik hayatında büyük öneme sahip stratejik bir sektördür. Yaşadığımız pandemi, ülkelerin kendi kendilerine yeterlilikleri açısından bu sektörün kritik rolünü bir kez daha ortaya koymuştur. Tarımsal üretimin karşı karşıya bulunduğu en büyük tehdit, iklim değişikliği ve sonucunda yaşanan doğal afetlerdir. Yağış rejiminin değişmesi, sıcaklık artışları, kuraklık, çölleşme gibi iklim değişikliği ve doğal afetlerin son yıllarda artan olumsuz etkileri tarımda verimlilik ve büyüme oranlarını etkileyerek ekonomi üzerinde önemli baskı oluşturmaktadır. Bu tehlikeler karşısında önemli ve en etkili risk yönetim aracı ise “Tarım Sigortası”dır. Dergimizin Nisan sayısında TARSİM Genel Müdürü Sayın Serpil Günel ve TARSİM AR-GE Uzmanı Sayın Rabia Çalışkan’ın küresel iklim değişikliği ve tarıma etkileri, tarım sigortalarının önemi ve özellikleri, tarım sigortacılığının dünya ve ülkemizdeki gelişim ve uygulamaları ile Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) ile ilgili bilgileri kapsayan çalışmaları yer almaktadır.*

*2021 yılı Ocak ayı reasürans yenilemelerinde yaşanan gelişmeler ve öne çıkan piyasa eğilimleri de bu sayımızda yurtiçi piyasa, gelişmekte olan yurtdışı piyasalar ve Uzak Doğu piyasaları olmak üzere üç ana başlık altında değerlendirilmektedir.*

*Yabancı Basından Seçmeler Bölümü’nde ise Ever Given adlı geminin Süveyş Kanalı’nda karaya oturmasıyla tüm dünyanın ilgi odağı haline gelen gelişmelerin, Nakliyat Sigortaları ve gemi finansmanına olası etkilerinin ele alındığı bir çeviri yer almaktadır.*

## *Tarım Sigortacılığı ve Tarsim'in Önemi*

### **1. Küresel İklim Değişikliği ve Tarıma Etkileri**

Küresel ısınma ve buna bağlı olarak oluşan iklim değişiklikleri, etkileri ve sonuçları açısından dünyanın bütün ülkelerini yakından ilgilendiren önemli bir sorundur. Küresel ısınmanın temel nedeni, ekonomik faaliyetler sonucu atmosferdeki sera gazı yoğunlaşmasının olması gereken düzeyin üzerine çıkmasıdır.

İklim değişikliklerine bağlı olarak atmosferin giderek ısınması sonucunda, buzulların erimesi ve deniz seviyesinin yükselmesi, bölgesel ve yerel yağış yapılarının değişmesi, ekstrem hava olaylarının sayı ve sıklığının artması, ekosistemlerin değişmesi, hayvan ve bitki türlerinin yok olmasına; sel, fırtına ve kuraklık gibi iklimle ilgili doğal afetlerin artmasına neden olmaktadır.

Belirtilen bu etkiler hâlâ gözlemlenmektedir ve sera gazı emisyonlarının artmasına bağlı olarak, söz konusu etkilerin gelecek yıllarda giderek artacağı ve daha da şiddetli olacağı beklenmektedir.

İklim değişikliğinin etkilediği sektörlerin başında tarım sektörü yer almaktadır. Tarım sektörü; milli gelir, istihdam,

dış ticaret, tarıma dayalı sanayi, destekleme ve tüketim harcamaları içindeki payı ile insanların zorunlu gıda maddelerini üreten bir sektör olması sebebiyle önemli bir yere sahiptir.

Tarım doğaya bağlı olarak sürdürülen bir faaliyettir. Teknoloji ne kadar gelişse de bu özelliğini kaybetmesi mümkün değildir. Tarımın ekonomik bir faaliyet olması nedeniyle, iklim değişikliği ile ortaya çıkacak üretimdeki değişimler, hem ülke hem de uluslararası ticaret açısından önemlidir.

Doğal afetlerden dolayı oluşan hasar sebebiyle üreticinin verim kaybını telafi edebilmesi için en etkili sistem tarım sigortasıdır.

### **2. Tarım Sigortası ve Önemi**

Tarım sigortası, toprakla ve hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin ürünlerini koruması açısından oldukça önemlidir. Çiftçiler devlet garantili bu sigortayı yaptırarak ürünlerini veya hayvanlarını güvence altına alabilmekte ve herhangi bir olası ürün veya hayvan kayıplarında sigortadan zararlarını karşılayabilmektedir. Tarım sigortası, üreticilerin tarımsal emeklerini güvenceye almak amacıyla, polise bazında teminatlar altında

koruma sağlayan bir sigorta çeşididir.

Tarımsal ve iklimsel verilere bağlı olarak faaliyet gösteren düşük girdili üreticiler için sigorta ürünleri; genellikle verim, hayvanlarda mortalite, uzaktan algılama ve meteorolojik verileri içeren endeks sigortalarıdır.

Büyük tarımsal hasarlar tüm ülkeyi etkilediği için reasürans kritik öneme sahiptir. Veri kalitesi, standardı yüksek olan reasürans şirketlerinin doğrulanabilir verilere sahip olmaları nedeniyle güçlü bir denetim mekanizması gerektirmektedir.

Reasürans sağlamak yoluyla devletler veri altyapısının kurulduğu ilk yıllarda tarım sigortası programlarını destekleyebilirler. Devlet, veri alt yapısı oluşturuluyorken reasürans pazar riskini elimine edebilir.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de tarım sektörünün önemi büyüktür. Tarım sektörü bugüne kadar olduğu gibi günümüzde de, gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun, tüm ülkelerin ekonomik hayatında büyük bir öneme sahiptir. Pandemi sebebiyle de tarım sektörünün önemi daha çok ortaya çıkmaktadır.

Tarım sektörünü en çok tehdit eden unsur, iklim değişikliği

ve sonucunda yaşanan doğal afetlerdir. İklim değişikliği dünyanın ısınısını artırarak çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Yağış rejiminin değişmesi, sıcaklık artışları, kuraklık, çölleşme ve doğal afetler gibi iklim değişikliğinin son yıllarda artan olumsuz etkileri; tarımda verimlilik ve büyüme oranlarını etkileyerek ekonomi üzerinde önemli bir tehdit unsuru oluşturmaktadır.

İklim değişikliği, tarımsal verimliliği ve bu yolla ekonomik büyümeyi etkileyen önemli bir faktördür. Sera gazı salınımının artmasına bağlı olarak iklim değişikliğinin hız kazanması, tarım sektörü üzerindeki olumsuz etkilerini gözle görülür bir hale getirmiş olup bu durum ülke ekonomilerini olumsuz etkilemektedir.

Tarım, desteklenmesi gereken bir sektör olduğundan, tarımsal faaliyetle uğraşan kesimin refah düzeyini koruyucu çalışmalar yapılmaktadır. Tarım sektörünün en mühim özelliği gelişen teknolojiye karşın üreticinin kontrolünde olmayan doğal afetlerin etkisi altında olmasıdır. Bunun için de en önemli ve en etkili risk yönetim aracı "Tarım Sigortası"dır. Tarım Sigortası, tarımdaki risk, belirsizlikler ve doğal afetlerden oluşan zararlar nedeniyle oluşabilecek kaybı karşılayan bir güvence sistemidir.

Tarım sigortasının amacı, aynı risklerle karşı karşıya olan üreticilerin ödedikleri primlerle oluşturdukları fon aracılığıyla,

zarara uğrayan üreticilerin zararlarını karşılamaktır. Tarım sigortası üreticinin geçim kaynağı olan ürünleri çeşitli tehlikelere karşı teminat altına almakta, üreticinin üretimini artırmada daha fazla teknoloji kullanımını için teşvik etmekte, riskleri üreticiden sigorta işletmesine taşıyarak paylaşımını sağlamakta ve nihayetinde ulusal ekonomiye hizmet etmektedir.

Doğal afetlerden zarar gören üreticilerin faaliyetlerini sürdürebilmesi, risklerin katastrofik nitelikli olması sebebiyle kayıpların üretici, sigorta sektörü ve devlet tarafından paylaşılması, kriz yönetiminden risk yönetimine geçilmesi ve riskin yönetilmesinde kaynakların tek elden verimli kullanılması için Tarım Sigortası'na ihtiyaç vardır.

### 3. Dünyada Tarım Sigortasının Gelişimi

Dünyada modern anlamda tarımsal sigorta uygulamaları 1800'lü yıllarda Avrupa'da başlamıştır. İlk kez İrlanda'da sigorta kooperatifleri tarafından hayvan sigortaları, Almanya'da ise dolu ve yangın sigortaları yapılmış fakat deneyimsizlikten dolayı başarısız olunmuştur. 19. ve 20. yüzyılda Avrupa ülkeleri, ABD ve Japonya'da tarım sigortaları uygulamaları başlamıştır. Dünyada bazı ülkelerin uyguladığı tarım sigortası modelleri ön plana çıkmıştır ve diğer ülkeler de bu modelleri benimsemişlerdir. Örneğin İspanya'nın uygu-

ladığı model birçok ülkeyi etkilemiştir. Ön plana çıkan tarım sigortası modelleri Türkiye ve gelişmekte olan diğer ülkeler için de yol gösterici olmuştur.

Hükümetlerin afet ödemelerine yönelik tutumları da üye devletler arasında farklılık göstermektedir. Bu durum üreticilerin sigorta için ödeme yapma istekliliğini ve sonuç olarak sigorta planlarının geliştirilmesini etkilemektedir.

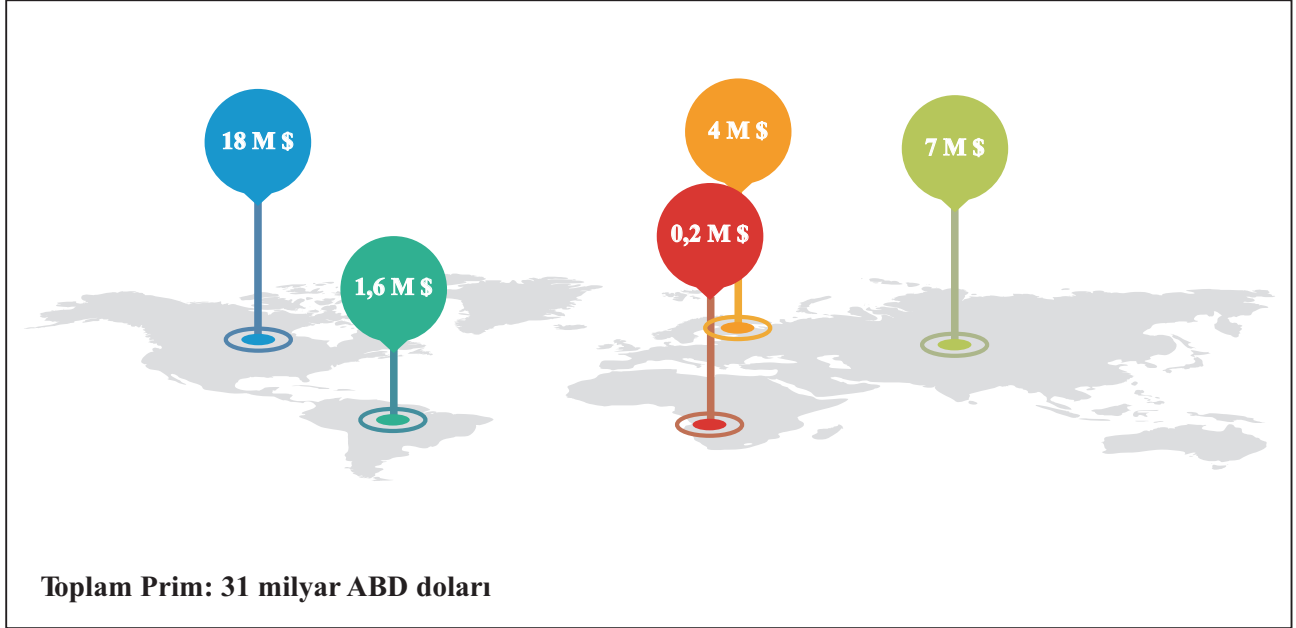
Dünyada Tarım Sigortası Primlerinin Dağılımı, Ülkeler Bazında Sigortacılık Oranları, Dünyada Tarım Sigortası Devlet Destekleri, Dünyada Uygulanan Tarım Sigortası Programları aşağıda gösterilmiştir (Şekil 3.1, Şekil 3.2, Şekil 3.3, Şekil 3.4).

Dünyada uygulanan tarım sigortası programları ülkelere göre farklılık göstermektedir. En önemli model uygulamalara aşağıda yer verilmiştir.

#### 3.1. ABD'de Tarım Sigortası

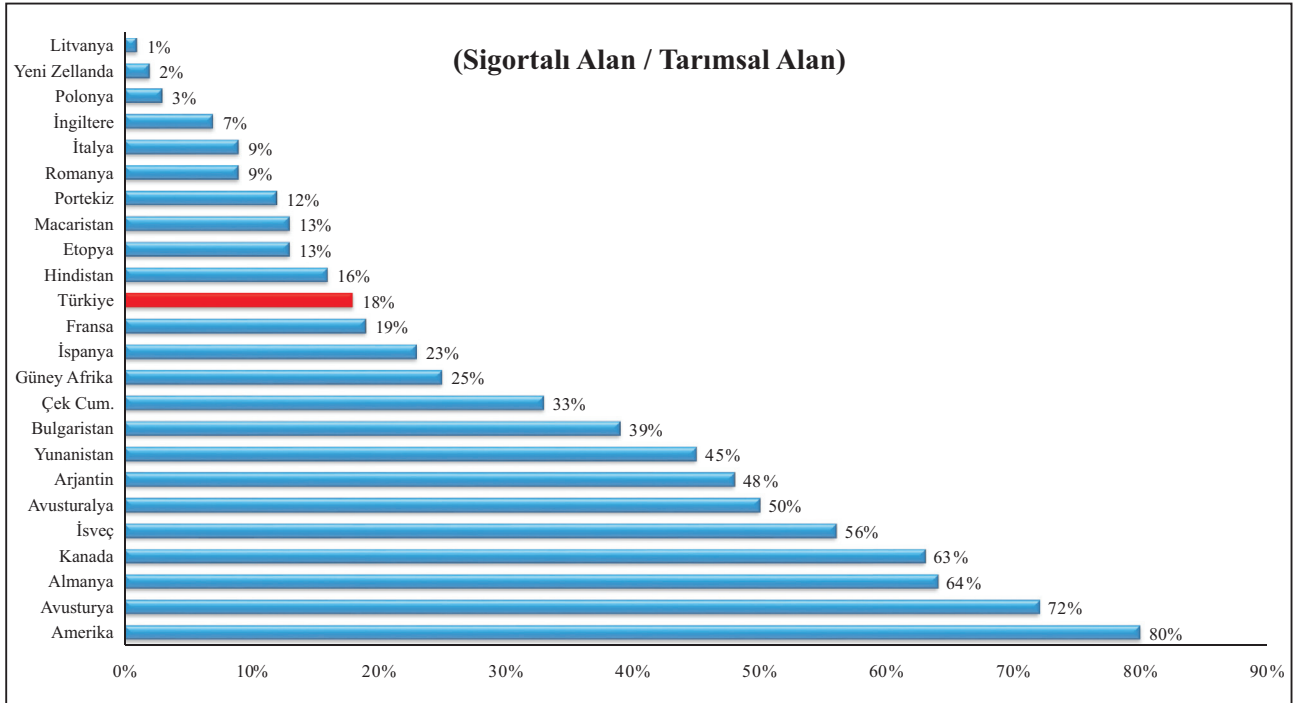
ABD'de tarım sigortası sistemi, 1938 yılında Tarım Bakanlığı'na bağlı Federal Ürün Sigortası (FCIC) ve birkaç özel sigorta şirketi tarafından uygulanmaya başlamıştır. Başlangıçta özel sigorta şirketleri tek riske dayalı sigorta ürünlerini sunmuşlardır. Devlet ise üreticilere doğal afet yardımı yaparak sisteme destek olmuştur. Ancak bu durum, üreticilerin büyük çoğunluğunun yapılan afet yardımlarına güvenmesinden dolayı ülkede tarım sigortasının

Şekil 3.1. Dünyada Tarım Sigortası Primlerinin Dağılımı (milyar ABD doları)



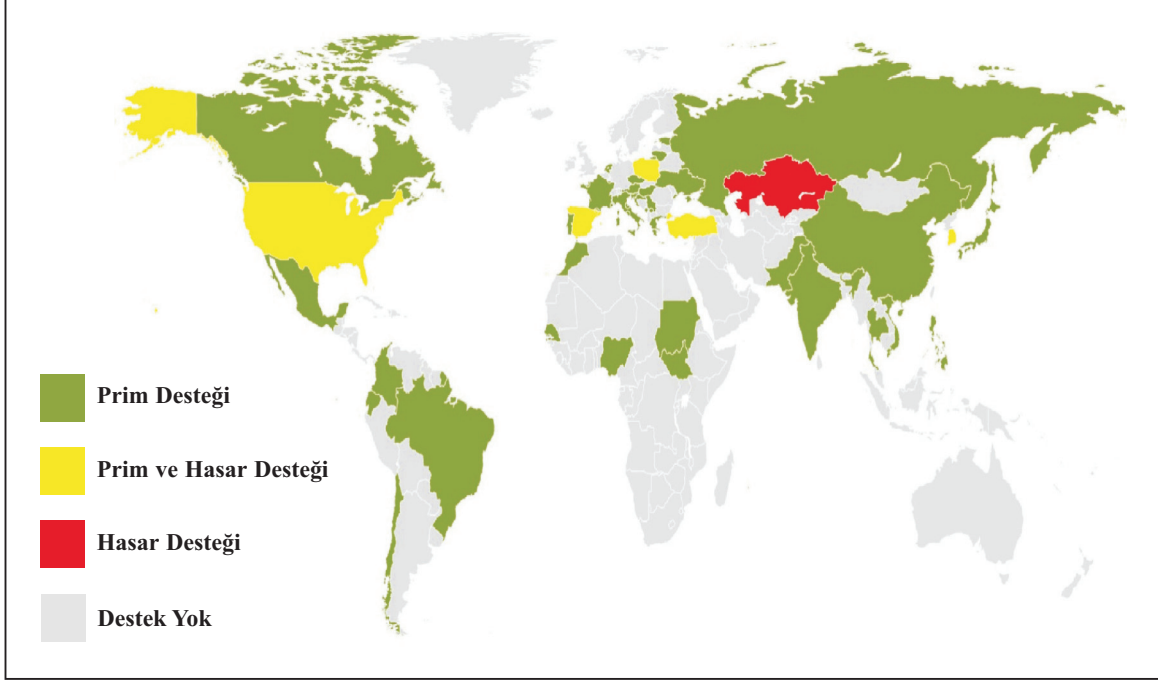
Kaynak: TARSİM 2020

Şekil 3.2. Ülkeler Bazında Sigortacılık Oranları (Sigortalı Alan / Tarımsal Alan)



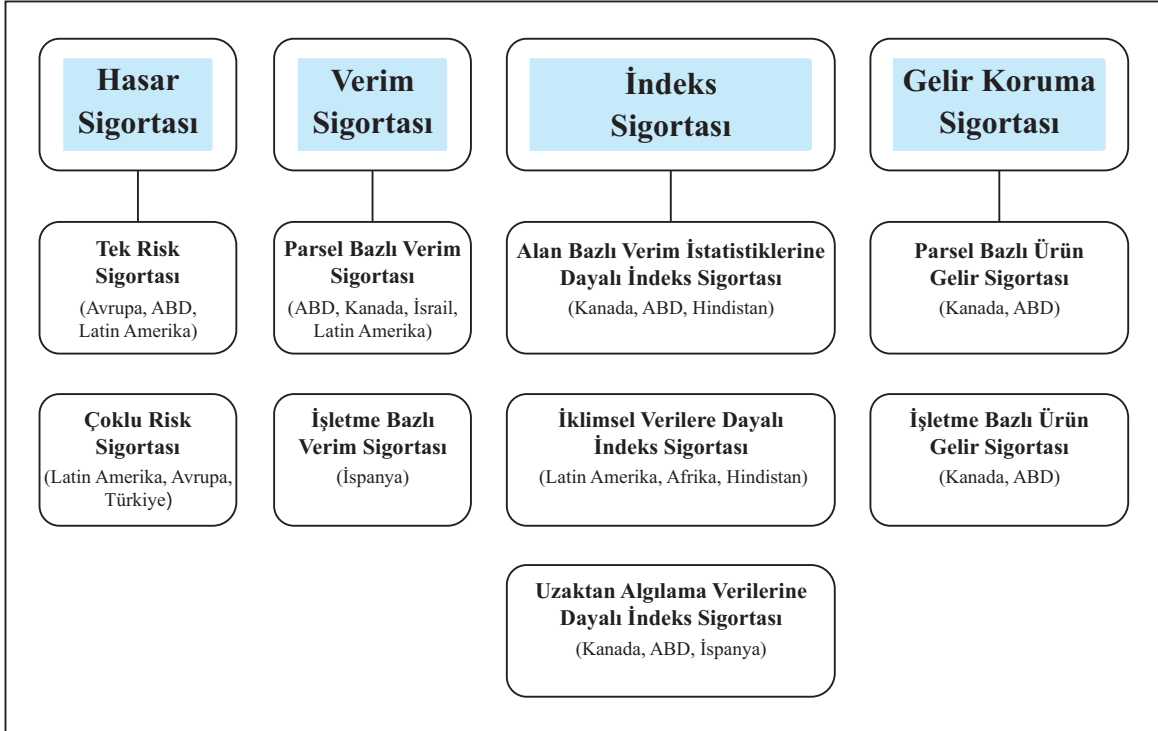
Kaynak: TARSİM

Şekil 3.3. Dünyada Tarım Sigortası Devlet Destekleri



Kaynak: TARSİM 2020

Şekil 3.4. Dünyada Uygulanan Tarım Sigortası Programları



Kaynak: TARSİM 2020

gelişmesini engellemiştir.

1980 yılında ABD’de Federal Ürün Sigortası yasası çıkarılmıştır ve çıkarılan bu yasayla kurulan Federal Ürün Sigorta Şirketi (FCIC) özel sigorta şirketleri ile faaliyette bulunarak spesifik ve bölgesel tarım ürünleri için sigorta ürünlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmıştır. Devletin üreticilere yaptığı afet yardımları kaldırılmamış ancak 1994’te yapılan çalışmalar sonucunda Ürün Sigortası Verim Yasası çıkarılmıştır. Bu yasa ile primlerin ve masrafların desteklenmesiyle tarım sigortalarında devlet desteği yasal olarak başlamıştır.

ABD’de halen tarım sigortası sistemi devlet ve özel şirketlerin iş birliği ile yürütülmektedir. Devletin sigorta priminin %60’ını sübvansede ettiği ABD’de, çoklu risk sigortası olarak bilinen MPCIC (Multiple Peril Crop Insurance) sigorta sistemi yaygın olarak uygulanmaktadır. Bu sistemde hasar tespitleri münferiden ve işletme bazında belirlendikten sonra hasar ödemeleri üreticiye verimin düşmesi durumunda yapılmaktadır. Ödemelerin hesaplanması, gerçekleştirilen verimin önceden belirlenmiş fiyattan hesaplanarak garanti edilen verim arasındaki farkın alınması esasına dayanmaktadır.

Ayrıca ülkede gelir koruma politikası uygulanmaktadır. Gelir koruma sigorta poliçeleri üreticileri kuraklık, aşırı nem, dolu, rüzgâr, don, böcek ve hastalık gibi doğal nedenlerle verim ka-

yıplarına ve öngörülen fiyat ile hasat fiyatı arasındaki farkın neden olduğu gelir kayıplarına karşı sigortalamaktadır. Üretici, sigortalatmak istediği %50-%75 arasındaki (bazı bölgelerde %85’e kadar) ortalama verim miktarını seçer; öngörülen fiyat ve hasat bedeli, Ticaret Borsası Fiyat Hükümleri uyarınca belirlenen tutarların %100’üdür ve belirli vadeli işlem sözleşmeleri için günlük uzlaşma fiyatlarına dayanmaktadır. Sigorta koruma miktarı, öngörülen fiyatın veya hasat fiyatının daha büyük olmasına dayanır. Hasat edilen ve hasat fiyatıyla çarpılan ekspertizdeki üretim toplamı sigorta koruma miktarından azsa üreticiye aradaki farka göre tazminat ödenmektedir.

### 3.2. Kanada’da Tarım Sigortası

Kanada’da tarım sigortası uygulamaları 1938 yılında başlamıştır. Uygulanan sigortanın amacı, üreticileri verim riskine karşı korumaktır. Ürün sigortasında ürün kaybına karşı koruma, verim garantisi şeklinde uygulanmaktadır. Günümüzde devlet bitkisel ürün sigortalarına yüksek oranlarda prim desteği sağlamanın yanı sıra son yıllarda Net Gelir İstikrar Programı ve Tarımsal Gelir İstikrar Programı’nı oluşturmuştur. Net Gelir İstikrar Programı, Kanada hükümeti ve programa katılan eyaletler arasında ortaklaşa geliştirilen gönüllü bir programdır. Bu program uzun dönemde

işletme gelirindeki dalgalanmaları dengelemek için planlanmıştır. Tarımsal Gelir İstikrar Programı verim azalmalarıyla karşı karşıya kalan üreticilere yardım sağlamak için planlanmış ulusal bir programdır. Kanada’da prim destekleri %30-%60 arasında değişiklik göstermektedir. Federal hükümet bitkisel ürün sigortalarının %60’ını, yerel hükümetler geri kalan %40’lık kısmını ödemektedir. Diğer taraftan hayvancılık sigortası primlerinin %100’ünü yerel hükümetler karşılamaktadır.

### 3.3. Brezilya’da Tarım Sigortası

Brezilya’da tarım sigortası 1955 yılında uygulanmaya başlamıştır. Genellikle çoklu risk, verim ve indeks sigortaları uygulanmıştır. Uygulanan sigorta paketleri 9 özel sigorta şirketi tarafından sağlanmaktadır. Devlet, 2005 yılı itibariyle bölge ve ürüne bağlı olarak sigorta primlerini %40-%70 arasında desteklemekte, bunun dışında su ürünleri ve ormancılık sigortaları için %30 oranında destek vermektedir. Hastalık ve zararlılar sigorta kapsamı dışında tutulmaktadır.

### 3.4. İspanya’da Tarım Sigortası

İspanya 1978 yılında tarım sigortası faaliyetlerine başlamıştır. Tüm sigorta yapılabilen riskler özel sektör tarafından teminat altına alınmakta ve



poliçeler devlet tarafından desteklenmektedir. İspanya’da tek risk, çoklu risk ve verim sigortası sistem kapsamındadır. Poliçeler üreticiler veya kooperatifler tarafından yapılabilmektedir. Sistem kamu-özel sektör iş birliği altında yürümektedir. Bu iş birliği; Tarım Gıda ve Çevre Bakanlığı altında bulunan Tarım Sigortası Ulusal Ajansı (ENESA), Ekonomi ve Rekabet Bakanlığı altında bulunan Sigorta Telafi Konsorsiyumu (CCS-Insurance Compensation Consortium) ve özel sektörün katılımıyla kurulan, kâr amacı gütmeyen bir sigorta havuzunun beraber çalışmasıyla oluşturulmuştur.

ENESA, tarım sektörü için yıllık sigorta planlarını oluşturmakta; prim miktarlarının belirlenmesi aşamasına katılmakta ve üretici birlikleri ve sigorta şirketleri arasında iletişim ağı kurmaktadır. ENESA tarafından belirlenen sigorta kapsamı çok geniş olmakla beraber kamu prim desteği sağlamaktadır. Kamu ayrıca özel sigorta şirketlerinin reasüransını da CCS vasıtasıyla üstlenmektedir.

Kamu tarafından verilen prim desteklerinin ortalama %50 civarında olduğu görülmektedir. Bunun %40’ı ENESA tarafından %10’u da eyalet yönetimleri tarafından karşılanmaktadır.

### **3.5. Almanya’da Tarım Sigortası**

Almanya’da ilk tarım sigorta

şirketi 18. yüzyılda kurulmuştur. Ülkede tarım sigortası sistemi 14 sigorta şirketi tarafından yürütülmekte olup, Almanya’da tarım sigortasına devlet desteği bulunmamaktadır. Ancak, yaşanan olağanüstü doğal afetlerde özel programlar uygulanmaktadır. Özel programların dışında her eyaletin doğal afet yardımlarını düzenlemesi gerekmektedir. Örneğin Bavyera eyaleti zararın sadece %25’ini karşılamaktadır.

Dolu, don (bağcılık), kaliteye yönelik sigorta, şeker içeriği (şeker pancarı), nişasta içeriği (patates), spesifik hastalıklar, fırtına, şiddetli yağmur (doğu bölgelerdeki büyük çiftlikler için), yangın, epidemik hastalıklar, hayvanlara yönelik kaza sigortaları özel sigorta kapsamındadır. Epidemik hayvan hastalıkları ve hayvan kaybının tazmini için yapılan yardımlar, doğal afetlere yönelik bütçeden yapılmaktadır.

### **3.6. Fransa’da Tarım Sigortası**

Fransa’da tarım sigortası yaptıran üreticilere prim ödemelerine karşılık, devlet karşılıksız destek vermektedir. Üreticilerin yapılan bu destekten yararlanabilmesi için, sigorta şirketleri tarafından sunulan tarım sigortası ürünlerinden birinin seçilmesi gerekmektedir. Yapılacak olan destek oranı devlet tarafından ayrıca belirlenmektedir. Mevcut sistemde tek riske

dayalı sigorta ürünleri bulunmaktadır. Yaygın olan ana ürünler (tahıl, mısır, tütün vb.) için MPCİ sistemi uygulanmaktadır.

### **3.7. Avusturya’da Tarım Sigortası**

Avusturya’da devlet destekli tarım sigortası uygulanmaktadır. Doğal afetlerden dolayı yaşanan zararların karşılanması için Maliye Bakanlığı bünyesinde Doğal Afet Fonu oluşturulmuştur. Doğal Afet Fonu, genellikle çığ ve sel gibi büyük çaplı olan doğal afetlerden dolayı oluşan zararı azaltmak için uygulanmaktadır. Bu fonun küçük bir kısmı dolu ve don sigorta primlerinde üreticiye düşen payı azaltmak amacıyla kullanılmaktadır. Üreticinin ödediği primlerin %25’ini Doğal Afet Fonu desteklemektedir. Devletin %50 civarındaki prim katkısı doğrudan “Österreichische Hagelversicherung” (Avusturya’da tarım sektöründe uzman sigorta pazar lideri)’a ödenmektedir.

### **3.8. İtalya’da Tarım Sigortası**

İtalya’da 1920’den beri tarımsal üretimde yaşanan olağan dışı olaylardan kaynaklanan hasarları önlemeyi ve oluşan zararı telafi etmeyi amaçlayan Ulusal Tarım Dayanışma Fonu bulunmaktadır. Sigorta politikalarını teşvik etmek amacıyla

**Tablo 1. Bitkisel Ürün Sigortasında Uygulanan Devlet Prim Desteği Oranları**

	Prim Desteği Yapılmayan Ülkeler	Prim Desteği Yapılan Ülkeler	Prim Desteğinin Tipi	Sabit Prim Desteği	Değişken Prim Desteği
<b>Yüksek Gelir Grubu</b>	Avustralya	Avusturya	Sabit	50	
	Almanya	Kanada	Değişken		0-100
	Yunanistan	Kıbrıs	Sabit	50	
	Macaristan	Çek Cumhuriyeti	Değişken		35-50
	Hollanda	Fransa	Sabit ve Değişken	35	35-40
	Yeni Zelanda	İsrail	Değişken		35-80
	İsveç	İtalya	Sabit	66	
		Japonya	Sabit	50	
		Portekiz	Değişken		45-75
		Slovenya	Değişken		30-50
		Kore Cumhuriyeti	Sabit	50	
		İspanya	Değişken		4-75
<b>Orta Yüksek Gelir Grubu</b>		ABD	Değişken		35-67
	Arjantin	Brezilya	Değişken		40-60
	Bulgaristan	Şili	Sabit	50	
	Jamaika	Kosta Rika	Değişken		40-65
	Romanya	Meksika	Değişken		35-60
	Güney Afrika	Polonya	Sabit	50	
	Uruguay	Rusya	Sabit	50	
	Venezuela	Türkiye	Sabit	50	

Kaynak: Kırkbeşoğlu, 2015

2000 yılında sisteme Risk Re-insurance Fund (FRR) ve tarım sigorta sisteminin, aktüeryal hesaplamaların sağlıklı çalışabilmesi için doğal ve ekonomik olayları takip etmesi amacıyla Agricultural Risks Databank (BDRA) dâhil edilmiştir. Ayrıca ülkede ikili sistem uygulanmaktadır. Uygulanan bu sistemde, devlet tarafından tarım ürünlerine yapılan afet yardımı ve ürün sigortalarına prim desteği bulunmaktadır.

Sigorta yaptıran üreticilere devlet tarafından prim desteği verilmektedir. Ancak, afetten zarar gören tarım alanlarında

ve pazarlanabilir ürünlerde %20, diğer tarım alanlarında ise %30 verim kaybı yaşandığında, üretici tarım sigortası yaptırmış olsun veya olmasın devlet tarafından %80 oranında afet yardımı yapılmaktadır. Doğal afet kapsamı haricinde, devlet tarım sigortası yaptıran üreticilere %40-%50 oranında sübvansiyon sağlamaktadır.

İtalya'da MPCİ sistemi ilk kez 2003 yılında uygulanmıştır. Ancak MPCİ sistemi, toplam tarım sigortası içinde %2'lik bir paya sahiptir. MPCİ sistemine üye üreticilere daha ucuz sigortanın sağlanması ve

üreticilerden prim paylarının toplanması görevi sigorta şirketlerine aittir. Hasar tespitleri sigorta şirketlerinin eksperleri tarafından yürütülmekte ve tazminat ödemesi yılın son 20 günü içerisinde sigortalıya yapılmaktadır. Sigorta şirketleri için reasürans hizmeti FRR tarafından sağlanmaktadır.

#### 4. Türkiye'de Tarım Sigortasının Gelişimi

Türkiye'de tarım sektörünü tehdit eden risklerin teminat altına alınabilmesi amacıyla 14.06.2015 tarih ve 5363 sayılı

Şekil. 4.1. Türkiye'de Tarım Sigortacılığının Gelişimi



Kaynak: TARSİM 2020

Tarım Sigortaları Kanunu çıkarılmıştır. Bu düzenleme ile kanun kapsamına alınan riskler ile ilgili olarak yapılacak sigorta sözleşmelerinde standardın sağlanması, riskin en iyi koşullarda transferi için uygun ortam oluşturulması, oluşacak hasarlarda tazminatın tek merkezden ödenmesi ve tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması amaçlarına yönelik olmak üzere bir sigorta havuzu kurulmuştur. Bu havuza ilişkin tüm iş ve işlemlerin, havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit hisselerle ortak oldukları bir şirket tarafından yürütülmesi için Tarım Sigortaları Havuzu İşletmesi A.Ş. (TARSİM) oluşturulmuştur.

5363 sayılı kanunla birlikte tarım sigortalarında bir milat yaşanmış, birçok tarım sigortacısının beklediği olmuş ve ta-

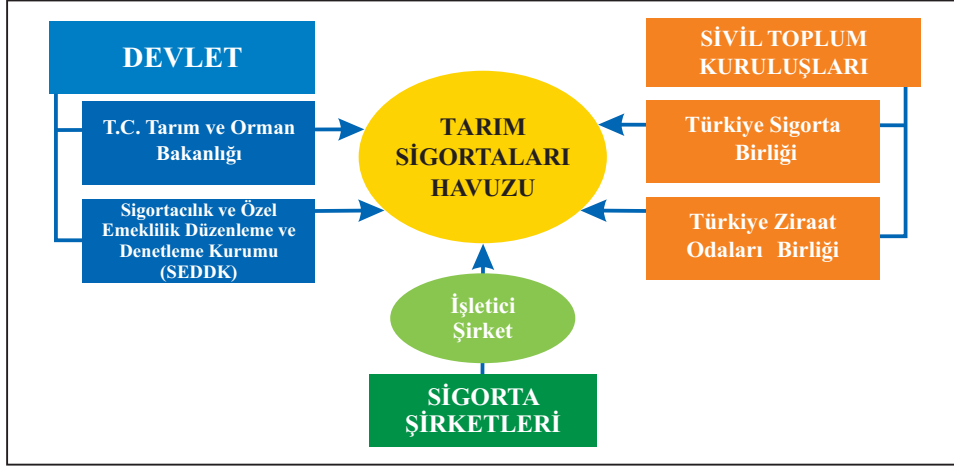
rım sigortalarında havuz sistemine geçilmiştir. Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sigortacılık Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ortak çalışmaları sonucunda, ikincil mevzuatlar süratle hazırlanmış ve sistemin iyi bir şekilde çalışması için gerekli alt yapı tamamlanmıştır. Yeni sistemle birlikte üreticinin ödeyeceği sigorta primine devlet desteği verilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, sigortacılık uygulamalarının tekdüze hale gelmesi, teminat kapsamının aşamalı olarak genişletilmesi ve/veya çeşitlendirilmesi, tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılması, tarım sigortalarının ülke genelinde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Bu hedef kapsamında, 01.06.2006 tarihinde TARSİM devreye gir-

miş ve poliçe düzenleme işlemlerine başlamıştır. TARSİM başlangıçta 13 sigorta şirketinin havuza eşit paylarla üye olmasıyla yola çıkmış olup, bugün itibariyle bu sayı Havuzda 22 üyeye ulaşmıştır.

#### 4.1. Kurumsal Yapı ve İşletici Şirket

TARSİM, Tarım ve Orman Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB), Türkiye Sigorta Birliği (TSB) ve İşletici Şirket'ten (Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş.) atanan temsilcilerin yer aldığı bir Yönetim Kurulu tarafından idare edilmektedir. Bu şekilde, ilgili tüm tarafların en üst seviyede temsil edilmesi sağlanmaktadır. Devlet Destekli Tarım Sigortaları Sistemi; devlet, özel

**Şekil 4.2. Tarım Sigortaları Havuzunun Kurumsal Yapısı**



Kaynak: TARSİM 2021

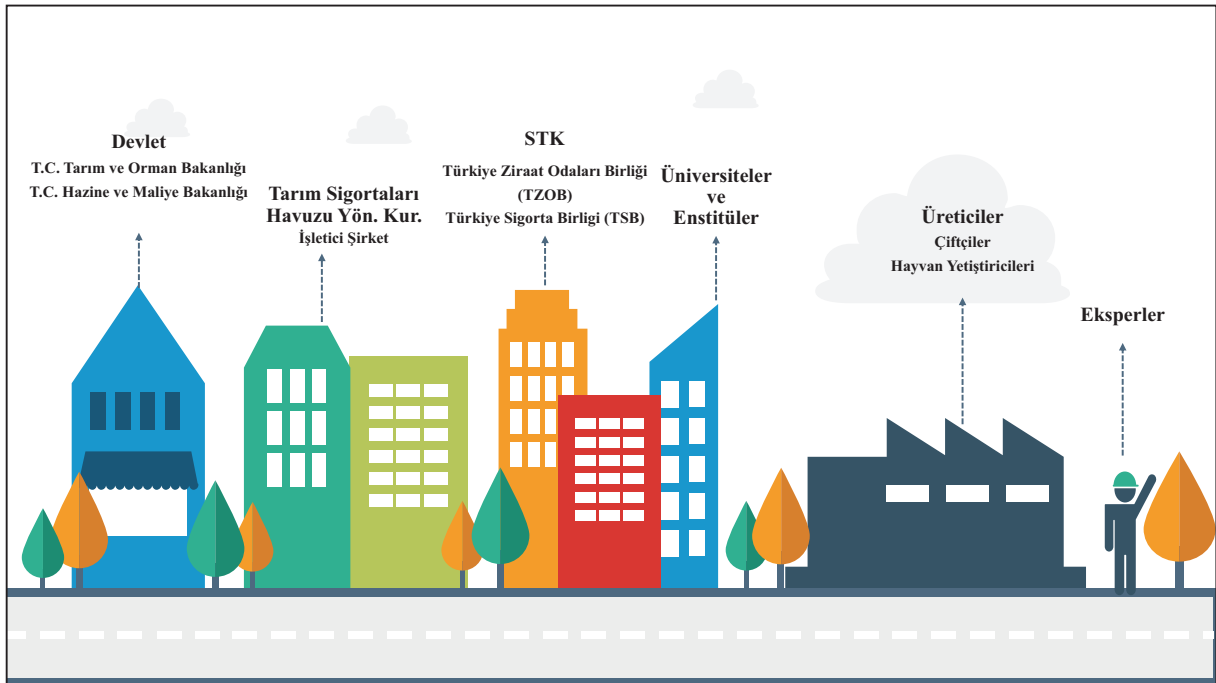
sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğinin en güzel örneklerinden biridir. Kısaca TARSİM olarak adlandırılan bu Sistem, Tarım Sigortaları Havuzu ve bu Havuzun tüm iş ve işlemlerini yürütmekle

görevli İşletici Şirket'ten oluşmaktadır.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu, Tarım Sigortaları Havuzuna ilişkin tüm iş ve işlemlerin, bu Havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit oranda

hisse sahibi olarak kurulacak bir İşletici Şirket tarafından yürütülmesini hüküm altına almıştır. Bu amaçla kurulan Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş.'ye 22 sigorta şirketi eşit pay oranıyla ortaktır.

**Şekil 4.3. Tarım Sigortacılığının Paydaşları**



Kaynak: TARSİM 2020

**Şekil 4.4. Tarım Sigortaları Havuzu Adına Sigorta Sözleşmesi Yapmaya Yetkili Şirketler**



Kaynak: TARSİM 2021

TARSİM A.Ş. ülkemizde 16 Bölge Müdürlüğü ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sigorta şirketleri, acenteleri

vasıtasıyla Tarım Sigortaları Havuzu'ndan aldıkları komisyon ücreti karşılığında aracılık hizmeti verirler. Sigortalıdan

alınacak poliçe prim bedellerini tahsil ederek, kanuni süre içinde Havuz hesabına aktarırlar. Sigortalının hasar ihbarlarını, Havuz'un İstanbul'daki merkezine iletirler.

İşletici Şirket tarafından görevlendirilen eksperlere yılın değişik zamanlarında planlanan mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri verilmektedir. 2019 yılında düzenlenen eğitimlere her iki branşta yaklaşık 1.900 eksper katılım sağlamıştır. Sahadaki çalışmalar yıl içerisinde düzenli olarak kontrol edilmektedir. Eksperlerin eğitimleri T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın

**Şekil 4.5. TARSİM Bölge Müdürlükleri**



Kaynak: TARSİM 2021

koordinasyonunda İşletici Şirket ile birlikte yapılır. Eğitim sonrası başarılı olanlara T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Tarım Sigortaları Havuzu Eksperlik Eğitim Belgesi verilir ve eksperler T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın TOBB nezdindeki Eksper Sicili'ne kayıt olurlar. Havuz Eksperleri risk incelemesi ve hasar tespiti yaparlar.

## 4.2. TARSİM A.Ş. Sisteminin Özellikleri

Sisteme katılım zorunlu değildir. 5363 sayılı kanun kapsamında sigorta yaptırmayan üreticiler 2090 sayılı kanundan (2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun) yarar-

lanamamaktadır. Devlet tarafından verilecek prim desteği miktarları her yıl Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir. Tarım Sigortaları Havuzu üstlendiği risklerle ilgili olarak ulusal ve/veya uluslararası şirketlerle reasürans anlaşmaları yapmaktadır. Tarım Sigortaları Havuzu ve İşletici Şirket; her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından denetlenmektedir.

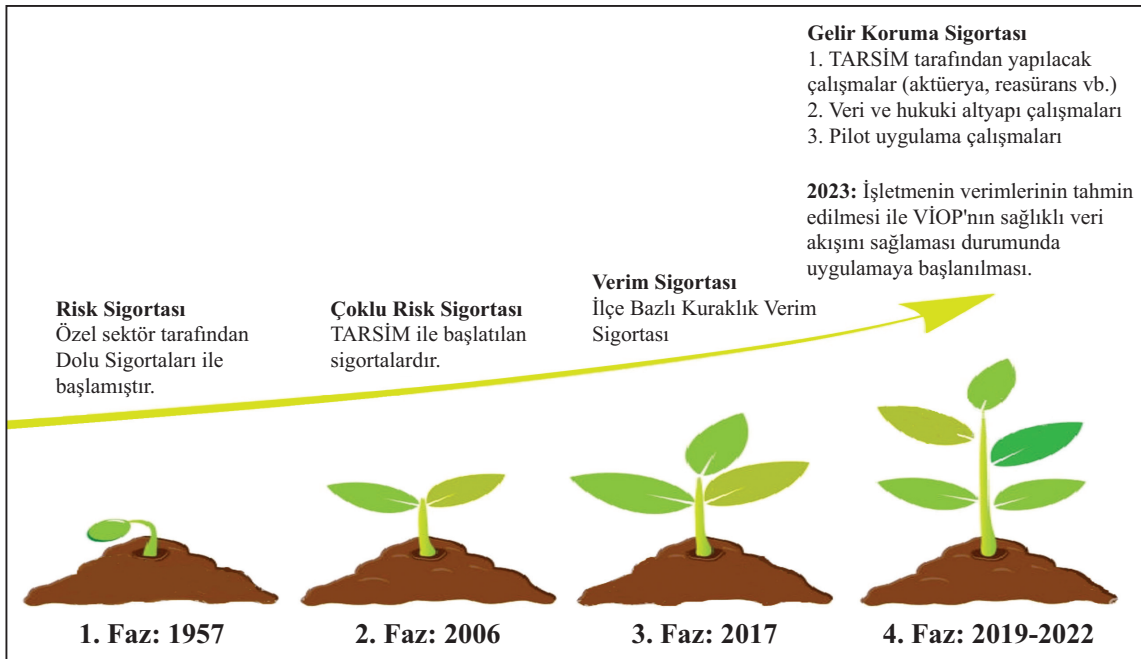
Tarım sigortası sayesinde; üreticinin yıllık gelirinin garanti altına alınması ve üretimin devamlılığı, gelir istikrarı dolayısıyla yapılacak tasarruf ile modern tarım için gerekli olan yatırımlara yönlendirilmesi, üretimde verimliliğin ve gelirin artırılması, kente göçün önlenmesi sağlanmaktadır.

## 4.3. Gelir Koruma Sigortası

Bu yıl pilot olarak uygulamaya alınacak gelir koruma sigortası; kuru ve sulu tarım alanlarında yetiştirilen buğday ürünü için, sigorta yaptıran üreticilerin geliri baz alınarak belirlenen korunan gelirin verim tespit sonucu belirlenen gelirin altında kalması halinde, sigorta yaptıran üreticilere, "korunan gelir-belirlenen gelir" farkının ödendiği bir sigorta programıdır.

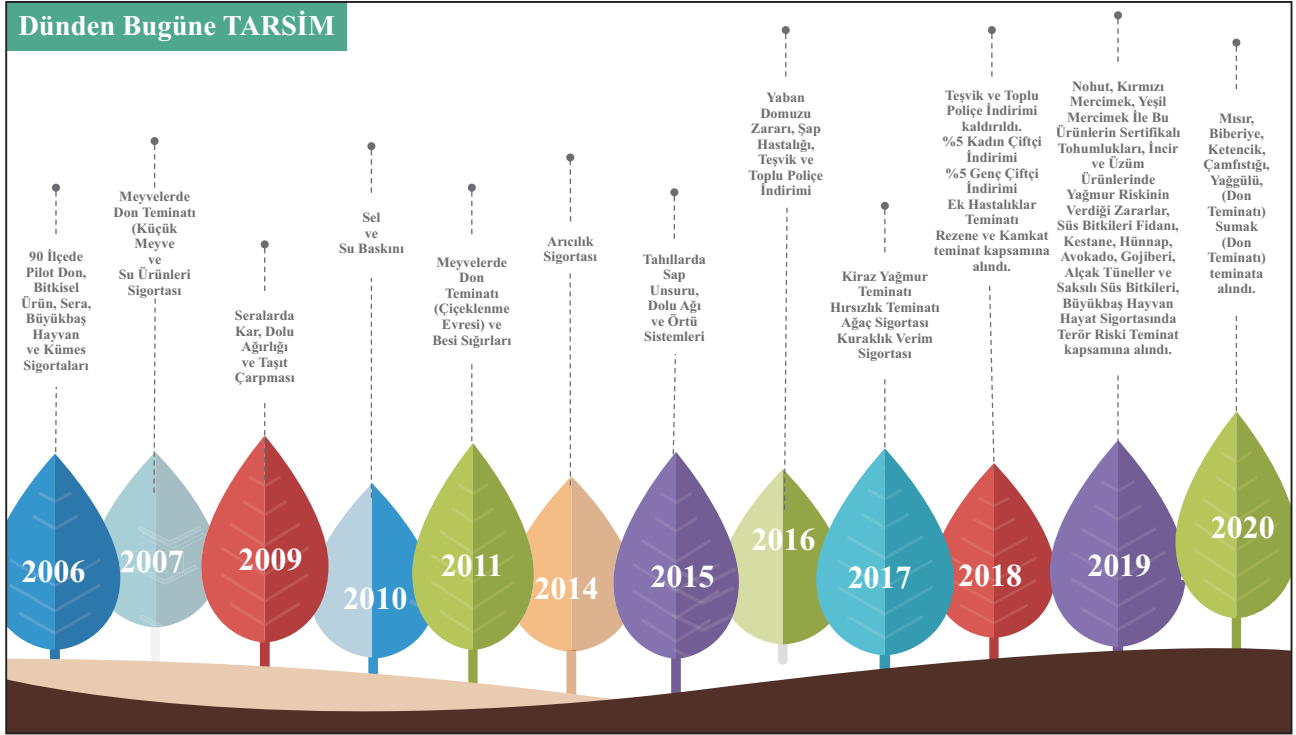
Parselin "gerçekleşen geliri" ile poliçede yazılı olan "korunan geliri" karşılaştırılmakta ve karşılaştırma sonucunda parselin "gerçekleşen geliri"nin "korunan gelirin" altında kalması halinde, ilgili parselin üreticisine hasar ödemesi yapılmaktadır.

Şekil 4.6. Tarım Sigortalarında Fazlar - Türkiye



Kaynak: TARSİM 2017

Şekil 4.7. TARSİM'in Faaliyet Alanları



Kaynak: TARSİM 2020

Parselin gerçekleşen gelirinin, korunan gelirin altına düşmemesi durumunda, üreticiye hasar ödemesi yapılmamaktadır.

Gelir Koruma Sigortasında üreticinin hasar ihbarında bulunmasına gerek olmayıp, her sigortalı parselde verim tespiti yapılmaktadır.

Gelir Koruma Sigortasında Devletin prim desteği poliçe prim tutarının %60'ı düzeyindedir.

#### 4.4. TARSİM A.Ş.'nin Sigorta Alanları ve Aranılan Koşullar

TARSİM A.Ş. tarımsal faaliyet alanlarının çoğunda sigorta primi uygulamaktadır. Bu alanlar;

- Bitkisel Ürün Sigortası,
- Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası,
- Sera Sigortası,
- Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası,
- Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası,
- Su Ürünleri Hayat Sigortası,
- Kümes Hayvanları Hayat Sigortası,
- Arıcılık Sigortası'dır.

Üreticilerin prim desteğinden yararlanabilmeleri için sisteme kayıtlı olması gerekmektedir. Tarım Kanunu Madde 20- "Destekleme ödemelerinde uyulması gereken esaslar şunlardır: d) Üreticilere yapılacak her türlü destekleme ödemelerinde, entegre idare ve kontrol

sistemi kullanılır." ve Çiftçi Kayıt Sisteminin esas alınması Geçici Madde 2- "Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi esas alınır." hükümleri gereğince üreticilerin sigorta konusu ile ilgili olarak;

- Bitkisel Ürün Sigortası yaptıracak üreticilerin Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS),
- Sera Sigortası yaptıracak üreticilerin Örtü Altı Kayıt Sistemine (ÖKS),
- Büyükbaş, Küçükbaş ve Kümes Hayvanları için, Hayvancılık Bilgi Sistemi'ne (HAYBİS'e),
- Kümes hayvanlarının kapalı

sistemde üretim yapan, biogüvenlik ve hijyen tedbirlerini almış tesislerde yetiştirilmesi durumunda Tarım ve Orman Bakanlığı Kayıt Sistemi'ne,

- Denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünlerinin entegre edilmiş Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisi Kayıt Sistemi'ne (SKS),
- Arıcılık için, Hayvancılık Bilgi Sistemi'ne (HAYBİS'e) ve Arıcılık Kayıt Sistemi'ne (AKS'ye)

kayıtlı olması ve bu kayıtlarını güncellemeleri gerekmektedir.

## 5. Sonuç

Tarım sigortalarında ülkeler arasındaki farklılıkların nedenleri; ülkenin ekonomik gelişmişlik düzeyi, tarımsal yapı, ülkenin izlemek istediği tarım politikası, tarım sektörünün sosyo-ekonomik açıdan önemi, iklim özellikleri, meteorolojik verilerin varlığı, tarımsal veri kayıtları, sigorta sektörünün gelişmişliği, sigortacılık uygulamalarındaki deneyim ve üreticilerin sigorta bilincidir.

Üreticinin taşıdığı riskler transfer edilmelidir. En çağdaş risk transfer sistemi, sigortadır. Tarımsal ürünlerin sigortalabilmesi, risklerin yaratacağı

yükün paylaşılması ile mümkündür. Bu yükün küçük bölümü üretici, büyük bölümü ise sigorta sistemi ve devlet tarafından üstlenilmelidir. Primlerin riske paralel olarak yüksek olması nedeniyle, üreticilerin sigorta yaptırabilmesini kolaylaştırmak için devlet katkısı şarttır. Tüm bu gerekçelerle, sayılan özelliklere sahip bir sistem ve yöneticisi olarak Tarım Sigortaları Havuzu kurulmuştur.

Tarım sektörünün gelecekteki risk faktörlerinin kapsama alınması ve tarımsal destekleme faaliyetlerinin yürütülmesi adına TARSİM'in stratejik olarak tarımsal gelişme ve üreticiyi koruma politikalarında devlet destek prim çarpanları, üretim yapılan bölgenin tehlike ve risk faktörlerine göre düzenlenmektedir.

Ülkemizin coğrafi konumu ve iklim yapısı gereği hem tarla tarımının hem de örtü altı tarımın doğal afetlere açık olması gibi nedenlerden dolayı tarım sigortasının ülke genelinde yapılma gerekliliği büyük önem arz etmektedir. Tarım sigortasının üreticinin elde ettiği ürünleri doğal afetlere karşı teminat altına aldığı ve özellikle şiddetli yağış, don, dolu, kasırga, hortum, sel, yangın ve kuraklık

gibi doğal afetlerin neden olduğu kayıpların üreticilerin ve ailelerinin geçimini olumsuz etkilediği dikkate alındığında sigortanın önemi aşikârdır.

Ülkemizde nüfusun önemli bir kısmı kırsal kesimde yaşamakta ve tarımsal üretimle geçimini sağlamaktadır. Bu anlamda ülkemizde tarımsal üretimi etkileyen her türlü riskin azaltılması, düzenli bir tarımsal üretimin sağlanabilmesi, kırsal kesimde yaşayan ve geçimini tarımla sağlayan kişilerin gelirlerinde meydana gelebilecek dalgalanmaların önlenmesi için "Tarım Sigortası" çok önemli bir ihtiyaçtır. Özellikle kamu tarafında oluşturulan kontrol noktalarında -sübvansiyonlu kredilerde olduğu gibi- tarım sigortaları zorunlu hale getirilmelidir.

**Serpil GÜNAL**  
**Tarım Sigortaları Havuzu**  
**İşletici Şirketi (TARSİM)**  
**Genel Müdürü**

**Rabia ÇALIŞKAN**  
**Tarım Sigortaları Havuzu**  
**İşletici Şirketi (TARSİM)**  
**AR-GE Uzmanı**



## Kaynaklar:

- Agroseguero, 2015. Spanish Agricultural Insurance System. [https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/386213.%20AGROSEGURO\\_2.pdf](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/386213.%20AGROSEGURO_2.pdf).
- Anonim, 2021. Tarım Sigortası ve Önemi. <https://www.milliyet.com.tr/sigorta/tarim-sigortasi-nedir-6267536>.
- Antón, J., Kimura S. and Martini, R. 2011. Risk Management in Agriculture in Canada. OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 40, OECD Publishing.
- <http://dx.doi.org/10.1787/5kgj0d6189wg-en>.
- Bayraç, H.N. ve Doğan, E. 2016. Türkiye’de İklim Değişikliğinin Tarım Sektörü Üzerine Etkileri. Eskişehir Osman-gazi Üniversitesi İlibf Dergisi. Eskişehir.
- Capitanio, F. 2010. The increase in risk exposure of the European farmers: A comparison between EU and North American tools Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye’de Tarım Sigortası Sistemlerinin Karşılaştırılması looking at the CAP post 2013. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2010/438594/IPOLAGRI\\_NT%282010%29438594\\_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2010/438594/IPOLAGRI_NT%282010%29438594_EN.pdf).
- Çalışkan, R. 2019. Antalya İlinde Son 10 Yılda Doğal Afetlerden Zarar Gören Bitkisel Üretim Yapılarının Yapısal Yönden Etkisinin İncelenmesi ve Tarım Sigortası Destek Durumlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Çetin, P.D. 2007. Tarım Sigortaları. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çiftiyıldız, K. ve İsel, M. 2020. Türkiye’de Tarım Sigortalarının Gelişimi, Tarsim’e Geçiş Süreci ve Sigorta Sektörü İşgücü ve İstihdamı Açısından Değerlendirilmesi. ETÜ Sentez İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, S.1, s.105-118, Erzurum.
- Çipil, M. (2008). Risk Yönetimi ve Sigorta. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Drakeford, J. and Benfield, A. 2013. Agricultural insurance a growing class of business. Agricultural Outlook Forum 2013 from United States Department of Agriculture. <http://econpapers.repec.org/paper/agsusao13/146639.htm>. [Erişim: 16.03.2015]
- EC, European Commission. 2008. <http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/insurance/>.
- FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2011. Agricultural insurance in Asia and the Pacific region. <http://www.fao.org/docrep/015/i2344e/i2344e00.pdf>.
- Guanziroli, E. C. and Basco, C. A. 2008. Managing Agricultural Insurance in Brazil. <http://repiica.iica.int/DOCS/B0724I/B0724I.PDF>.
- Iturrioz R. and Arias D. 2011. Agricultural insurance in Latin America, developing the market. TheWorldBank. [http://sitere-sources.worldbank.org/FINANCIALSECTOR/Resources/Agricultural\\_insurance\\_in\\_LAC\\_web\\_FINAL.pdf](http://sitere-sources.worldbank.org/FINANCIALSECTOR/Resources/Agricultural_insurance_in_LAC_web_FINAL.pdf).
- Keskinçalıç, K. 2013. Tarım Sigortacılığı: Dünya ve Türkiye’deki uygulamaların değerlendirilmesi. Yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, s107, Adana.
- Kırkbeşoğlu, E. (2015). Risk Yönetimi ve Sigortacılık. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Mahul, O. and Stutley, C. J. 2010b. Government support to agricultural insurance: Challenges and options for developing countries. Annex E international experiences with agricultural insurance: findings from a World Bank survey of 65 countries. WorldBank. <http://documents.worldbank.org/curated/en/698091468163160913/pdf/538810PUB0Gove101Official0Use0Only1.pdf>.
- Miranda P.M. Meuwissen, Yann de Mey, Marcel van Asseldonk, 2018. "Prospects for agricultural insurance in Europe", Agricultural Finance Review, Vol. 78 Issue: 2, pp.174-182, <https://doi.org/10.1108/AFR-04-2018-093>.
- Prabhakar, S. and Ozawa, N. 2014. Crop insurance performance in Japan: Some preliminary observations. Presented at: Evidence for Disaster Risk Reduction and Climate Change Adaptation Effectiveness of Insurance: Challenges and Opportunities, 4-5 July 2014, Bangi, Malaysia. [http://www.iges.or.jp/files/research/naturalresource/PDF/20140704/4\\_Crop\\_insurance\\_experiences\\_from\\_Japan.pdf](http://www.iges.or.jp/files/research/naturalresource/PDF/20140704/4_Crop_insurance_experiences_from_Japan.pdf).
- Revenue Protection. United States Department of Agriculture, Risk Management Agency. Revenue Protection | RMA ([usda.gov](http://usda.gov))
- Smith, V. H. and Glauber, J. W. 2012. Agricultural insurance in developed countries: Where have we been and where are we going?. Applied Economic Perspectives and Policy, 34(3):363-390.
- Sümer G., Polat Y., 2016. Dünyada Tarım Sigortaları Uygulamaları ve Tarsim. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 18/1, 236-263.
- Tanrıvermiş, H. 1994, Tarım Sigortaları. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Yayınları, Ankara.
- TARSİM, 2017. Genel Sunum.
- TARSİM, 2019. Faaliyet Raporu.
- TARSİM, 2020. Sigortacılığın Anatomisi ve TARSİM. TARSİM A.Ş. Yayınları.

- TARSİM, 2021. *Devlet Destekli Tarım Sigortaları Sistemi*. TARSİM A.Ş. Yayınları
- Tümtaş, H. 2007. *Tarım sigortaları havuzu modelinin geleceği*, Yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, 152, İstanbul.
- Uğur, S. 2010. *Türkiye'de Tarım Sigortaları ve TARSİM*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- WB, The World Bank, 2007. *China: Innovations in agricultural insurance-promoting access to agricultural insurance for small farmers*. Sustainable Development, East Asia & Pacific Region Finance and Private Sector Development. The World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/12401/686070v10ESW0P0Ag0Ins000Main0Report.pdf?sequence=1>
- WB, The World Bank, 2015. *Agricultural Data and Insurance*. The World Bank. [agricultural-insurance-data-15sept2015.pdf](#).

## *2020 Yılında Türkiye Reasürans Piyasası, 2021 Yılı Yenilemeleri ve Millî Reasürans*

**2**020 yılında dünya gündemini beklenmedik şekilde değiştiren Covid-19 salgınının etkisi pek çok sektör gibi sigorta ve reasürans sektöründe de yoğun şekilde hissedilmiştir. Özellikle gelişmiş sigorta piyasaları, pandemiden doğrudan etkilenen Hayat, Sağlık gibi branşların yanı sıra, ekonomik durgunluk ve karantina tedbirlerinin üretim, ticaret, hizmet sektörleri üzerinde yarattığı olumsuz koşullar nedeniyle Organizasyon/Seyahat İptali, maddi zarara bağlı olmayan Genişletilmiş Kâr Kaybı, Yönetici Sorumluluk ve benzeri teminatlardan kaynaklanan yüksek hasar ödemeleriyle karşı karşıya kalmıştır. Güncel tahminlere göre 40 ile 100 milyar ABD doları arasında geniş bir aralık içinde gerçekleşebileceği ifade edilen pandemi kaynaklı sigortalı hasarların, global ekonominin seyri ve kâr kaybına bağlı tazminatlar konusundaki belirsizlik nedeniyle nasıl bir gelişim göstereceği hala tam anlamıyla netlik taşımamaktadır.

Sigorta ve reasürans piyasaları, pandemi hasarlarının yanı sıra yıllık bazda %57 artış göstererek 2020 yılını sektör açısından en maliyetli beşinci yıl

haline getiren 80 milyar ABD dolarının üzerinde doğal afet kaynaklı hasarla da karşı karşıya kalmıştır. Hasarların şirket bilançoları üzerinde yarattığı baskıya son yıllardaki düşük kârlılık ve yatırım gelirlerindeki düşüş de eklendiğinde, 2021 Ocak yenilemelerinde birçok reasürörün içinde bulunduğu olumsuz durumu reasürans fiyatlarını artırıp anlaşma şartlarını daraltmak suretiyle telâfi etmeye çalıştığı görülmüştür. Küresel katastrofi reasürans programlarının fiyatlarında 2020 yılında kaydedilen yükseliş trendi 2021 Ocak ayı yenilemelerinde de piyasa genelinde nominal olarak %6 civarında artışla devam etmiş, fiyatları son on yılın en yüksek seviyelerine taşımıştır. Reasürans fiyatlarındaki yukarı yönlü hareket katastrofi programlarıyla sınırlı kalmayarak tüm branşlara sirayet etmiş, özellikle Organizasyon/Seyahat İptali, Yönetici Sorumluluk gibi pandemiden doğrudan etkilenen programlarda %25'e varan artışlar kaydedilmiştir. 2020 yılının başından bu yana devam eden fiyat artışlarından faydalanmak üzere gerek start-up şirketler, gerekse mevcut reasürörlerce reasürans sektörüne

aktarılan yeni sermaye nedeniyle reasürans arzında görülen artış, piyasanın reasürans alıcıları açısından daha da sert hale gelmesinin önüne geçmiştir.

Ülkemiz sigorta piyasası pandemi hasarlarından minimum düzeyde etkilenmiş olmakla beraber, 2021 yenilemelerinde global uygulama paralelinde neredeyse tüm branşlarda reasürans anlaşmalarına bulaşıcı hastalık ve siber risk istisna klozları eklenmiştir.

2020 yılında yaşanan Elazığ ve çevre illeri etkileyen 24 Ocak Depremi, yaz boyunca Ankara, Burdur, Bursa ve Karadeniz'de yaşanan sel ve dolu olayları ve 30 Ekim'de meydana gelen İzmir Depremi gibi afetler topluma sigortanın ne denli önemli bir ihtiyaç olduğunu hatırlatan olaylar olarak kayıtlara geçmiş olmakla beraber, reasürans yenilemelerinde piyasa genelinde önemli ölçüde etki yaratmamıştır.

Bölüşmeli reasürans anlaşmalarına devredilen primlerde pandeminin ekonomiye etkisi ve sektör dinamikleri çerçevesinde Türk Lirası cinsinden sınırlı bir reel büyüme gerçekleşirken, yılın ilk yarısında kapanmanın etkisiyle kayda değer azalma gösteren hasarlarda,

ekonomide normale dönüşle beraber yoğunlaşma olmuştur. Sektör genelinde trete kapasiteleri ve olay limitleri; portföy yapısı, doğal afet sorumluluklarındaki seyir ve büyüme beklentileri gibi unsurlar; komisyon ve diğer koşullar ise trete, buke ve branşın performansı göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Türk Lirası'nın değer kaybı karşısında trete primlerinin döviz karşılığı tutarlarındaki düşüşün, büyük bir kısmı Euro olan limitler karşısında trete dengelerinde bir miktar bozulmaya sebep olduğu; bu nedenle bazı global reasürörlerin bölüsmeli anlaşmalara olan iştahının azaldığı ve reasürörlerin giderek daha fazla "belirli müşteri odaklı" bir yaklaşım içinde bulunduğu gözlenmiştir.

Piyasa geneli itibarıyla 2021 yılı yenilemeleri sonrasında bölüsmeli esasta reasürans koruması alan 21 şirketin plasmanında yer alan Millî Reasürans, 16 şirketin reasürans anlaşmasında lider konumunda olup, %27 seviyesinde piyasa payına sahiptir.

Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin büyük bir bölümü 2021 yılında da risk portföylerini bölüsmeli esaslı buke ekse- dan anlaşmalarıyla korumaya devam ederken, Millî Reasürans, risk korumalarını Hasar Fazlası esasıyla düzenleyen 7 şirketten 5'inin programına iştirak etmektedir.

Millî Reasürans'ın katılımında bulunduğu bölüsmeli

anlaşmalara 2021 yılında devredilmesi öngörülen prim gelinde %25 oranında artış beklenmektedir. Beklenen bu artışın bir kısmı yeni müşteriler ve hisse artırımı yapılan kabullerden kaynaklanırken, diğer kısmı ekonomik gelişmeler ve piyasa dinamiklerinin bölüsmeli reasürans anlaşmalarının primlerine yansımaları beklentisi ve sigorta bedelleri üzerindeki kur ve enflasyon hareketlerinin özellikle Yangın ve Nakliyat primleri üzerindeki olası etkisini içermektedir. Bölüsmeli reasürans anlaşmalarının prim dağılımında Yangın branşının ağırlığı bir miktar yükselmiştir. Bu artış, Mühendislik branşında yatırımlar ve inşaat sektöründeki durgunluk ve Ferdi Kaza poliçelerinin yoğunluk taşıdığı Kaza branşında ise pandeminin etkisiyle sınırlı büyüme olacağı tahminine bağlı olarak gerçekleşmiştir. Sektör genelinde bölüsmeli anlaşmalara devredilen prim dağılımının; Yangın %59, Mühendislik %21, Nakliyat %12 ve Oto-dışı Kaza %8 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Bölüşmesiz anlaşmalarda ise 2021 yılı için alınan doğal afet teminatları her bir şirketin kümül ve model sonuçlarındaki seyir, kur hareketi ve söz konusu portföylerdeki büyüme beklentilerini yansıtacak şekilde belirlenmiş, kimi durumlarda program yapılarının optimize edildiği gözlenmiştir. 2021 yılında aldığı teminatı artıran DASK hariç sektör

genelinde geçtiğimiz yıla göre daha düşük seviyede satın alınan katastrofik teminat tutarları karşısında reasürörlere ödenen primlerde nominal olarak bir düşüş olmasına rağmen, riske göre ayarlanmış maliyetlerin bir önceki yıla kıyasla dilim veya sedan açısından farklılık göstermekle beraber sabit seviye ile %10'a varan artışlar aralığında gerçekleştiği görülmüştür. Millî Reasürans'ın katastrofik hasar fazlası anlaşmalarındaki sorumluluğu ise 2021 yılı reasürans yenilemeleri itibarıyla %9 oranındadır.

Bölüşmesiz tretelerde de bu- laşıcı hastalık ve siber risk istisna klozları piyasa genelinde anlaşma şartlarının bir parçası haline getirilirken, plasmanların bölüsmeli tretelere göre görece daha hızlı ve sorunsuz şekilde tamamlandığı kaydedilmiştir.

Millî Reasürans'ın katıldığı bölüsmeli reasürans anlaşmalarınca sağlanan yaklaşık 4,9 milyar Euro tutarındaki deprem olay limiti ile katastrofik hasar fazlası anlaşmalarına ilişkin toplam 3,8 milyar Euro teminat bir arada düşünüldüğünde, (DASK ve reasürans şirketleri hariç) Türkiye sigorta piyasasının 9 milyar Euro'ya yakın deprem teminatına sahip olduğu görülmektedir.

**Güneş KARAKOYUNLU**  
**Millî Reasürans T.A.Ş.**

## *Gelişmekte Olan Sigorta Piyasaları ve 2021 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri*

### **Giriş**

**2**020 yılının ilk aylarında dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının yıkıcı etkisi, gelişmekte olan ülkeler üzerinde de oldukça hissedilmiştir. Gelişmekte olan ülkelerin sigorta piyasalarında, pandeminin yol açtığı belirsizlikler, fiyat rekabeti, kapasite bolluğu ve sigorta sektörünü etkileyen yasal düzenlemeler dikkat çeken unsurlar olmuştur. Bu yazımızda şirketimiz tarafından iş kabulü yapılan söz konusu sigorta piyasalarına dair güncel bilgilere ve reasürans yenilemeleri hakkında bölge bazında değerlendirmelere yer verilecektir.

### **Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA)**

Orta Doğu ülkeleri, 2020 yılını Covid-19 pandemisi ve düşen petrol fiyatlarının bölge ekonomileri üzerinde yarattığı olumsuz etkileri altında tamamlamıştır. Uluslararası Para Fonu (IMF)'na göre bölge ekonomisinin 2020 yılında %6,2 oranında küçüleceği tahmin edilmektedir. Nisan 2020'deki büyüme tahmininin %4,1,

Ekim 2019'daki tahminin ise %7,8 altında olan bu oran, bölge ekonomisine yönelik ağırlaşan karamsar tabloyu ortaya koymaktadır. Bölgenin, 2021 yılında kısmen toparlanma sürecine girmesi beklenmektedir.

Birleşik Arap Emirlikleri'nde Sigorta Otoritesi ile Merkez Bankası'nın birleşmesi, düzenleme ve denetim açısından bölgede gerçekleşen en önemli gelişme olmuştur. Birleşik Arap Emirlikleri Kabinesi'nin yaptığı duyuruyla yeni düzenlemeler yapma, ruhsatlandırma, denetim ve poliçe sahiplerinin haklarının korunması da dahil olmak üzere Sigorta Otoritesi'nin bütün yetkileri Merkez Bankası'na devredilmiştir.

Brüt prim üretimi açısından bölgenin en büyük 3 sigorta piyasası sırasıyla Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'dır. Suudi Arabistan'daki sigorta piyasası üçüncü çeyrek sonunda prim üretimini bir önceki yıla oranla %3,5 artırarak 7,8 milyar ABD dolarına çıkarmıştır. Bölgenin en büyük ikinci sigorta piyasası konumundaki Birleşik Arap Emirlikleri'nde ise 29 şirketten

14'ü prim üretimlerinde düşüş yaşamalarına rağmen sigorta sektörünün toplam prim üretimi bir önceki yıla oranla %3,9 büyüme göstererek 5,2 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Katar ise prim üretimini bir önceki yıla oranla %4,4 artırarak 3,3 milyar ABD dolarına çıkarmış ve bölgedeki diğer ülkelere benzer oranda bir büyüme gerçekleştirmiştir. Körfez bölgesi geneline bakıldığında %17,5 oranında artış ile prim hacmini 1,5 milyar ABD dolarına çıkaran Kuveyt'in çift haneli büyüme kaydedebilen tek ülke olduğu görülmüştür.

Körfez ülkelerindeki sigorta şirketleri, devam eden Covid-19 pandemisinin sebep olduğu zorlu ekonomik koşullara rağmen 2020 yılının ilk dokuz ayında etkileyici bir performans göstermişlerdir. Sektörün genel kârlılığı 2020'nin üçüncü çeyreğinde %15,7 artarken, bölgenin toplam prim üretimi ise %4,6 büyüyerek 19 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Suudi Arabistan Borsası'na kote 30 sigorta şirketi, olumlu teknik sonuçları ile bölgenin sigorta sektöründeki genel kârlılığa katkı sağlamışlardır. Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi

Arabistan'dan sonra bölgenin en kârlı ikinci piyasasıyken; Kuveyt, Katar'ı geride bırakarak en kârlı üçüncü sigorta piyasası olmuştur.

Bölgede Hayat ve Hayat-dışı branşların uzun vadeli görünümü, taşıdıkları büyüme potansiyeli sebebiyle olumlu seyretmeye devam etmektedir. Bölge genelinde çalışan iş gücü büyüklüğünün Hayat branşındaki tasarruf ve emeklilik ürünlerine olan talebi kısmen artırması beklenirken; Hayat-dışı branşlarda ise yapılan yasal düzenlemelerin etkisiyle gelişen zorunlu sağlık ve sorumluluk sigortaları önem kazanmaktadır.

Orta Doğu bölgesinde gerçekleşen en büyük hasar ise Beyrut Limanı'nda 4 Ağustos 2020'de meydana gelen ve çok sayıda can kaybı ile ciddi maddi hasara sebebiyet veren büyük patlamadır. Patlamanın sebep olduğu ekonomik hasar yaklaşık olarak 7,5 milyar ABD doları iken, sigortalı hasarın ise 1,5 milyar ABD doları civarında gerçekleşmesi beklenmektedir. Sigorta şirketleri, olayla ilgili soruşturma sonuçlarını bekledikleri için 1,5 milyar ABD dolarının henüz yalnızca %3,6'sını ödemişlerdir.

Bölgenin 2021 yılı Ocak yenilemelerinde, bölüşmeli anlaşmaların komisyon oranlarında geçmiş yılların performanslarına dayalı olarak cüzi de olsa değişiklikler gözlenmiştir. Kârlı olan bölüşmeli reasürans programlarının komisyon oranları büyük ölçüde aynı

kalırken; olumsuz seyreden programların komisyon oranlarında ise bazı indirimler yapılmıştır. Hasarsız bölüşmesiz programların fiyatları %10'a varan oranlarda artış gösterirken, hasar isabet eden programların fiyatlarında ise azami %20 oranında artış görülmüştür. Her ne kadar bir azalma yaşansa da bölgeye tahsis edilen reasürans kapasitesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

Dünyanın en düşük sigorta yaygınlık oranına sahip olan Afrika kıtası, 2019 yılında gerçekleştirdiği 68,1 milyar ABD doları prim üretimiyle global sigorta prim üretiminin %1'ini oluşturmaktadır. Kuzey Afrika bölgesi ise kıta priminin yaklaşık %13'ünü oluşturduğundan sigorta piyasası açısından kıtada oldukça önem arz etmektedir. Kuzey Afrika bölgesi ekonomik büyümesinin Covid-19 pandemisi öncesinde, 2020 ve 2021 yılları için %4'ü aşması beklenirken, pandeminin sebep olduğu küresel belirsizlik ile birlikte gelişmiş ekonomilerde meydana gelen daralma, bölgenin büyüme tahminlerini de olumsuz yönde etkilemiştir.

Kuzey Afrika'nın en büyük sigorta piyasası olan Fas, 2020 yılının ilk yarısında büyümesini sürdürmüş ve prim üretimini %4,6 oranında artırarak 2,7 milyar ABD dolarına ulaştırmıştır. Bununla birlikte, diğer ülkelerde olduğu gibi Covid-19, Fas'ta da etkili olmuştur. Ülkenin sigorta sektörünü düzenleyici otoritesi almış

olduğu önlemlerle piyasa kârlılığında %25 oranında azalmaya yol açabilecek 76 milyon ABD doları tutarında prim kaybına engel olmuştur. Fas sigorta piyasası 2020 yılında her ne kadar büyüme kaydetmiş olsa da gelecek ile ilgili beklentiler pandemi sebebiyle belirsizliğini korumaktadır. Buna ek olarak, 2021 yılının Eylül ayında gerçekleşecek olan genel seçimler de ekonomide ve dolayısıyla sigorta piyasasında yaşanan belirsizliği artırmaktadır.

Cezayir'de 5 devlet sigorta şirketi toplamda %66,5 oranında pazar payı ile piyasaya hâkim olmaya devam etmektedir. Düşük sigorta yaygınlık oranı göz önüne alındığında sigorta piyasasının henüz istenilen seviyeye ulaşmadığı görülmektedir. Her ne kadar düşük sigorta yaygınlık oranı nedeniyle Cezayir sigorta piyasası yabancı reasürörlerin ilgisini çekiyor olsa da ülkedeki tek reasürans şirketi CCR'ye yapılan %50 oranındaki zorunlu reasürans devri, uluslararası reasürans şirketleri için engel teşkil etmeye devam etmektedir. Cezayir sigorta piyasasının en büyük branşını %47 civarındaki payıyla kara araçları sigortası oluşturmaktadır. Bütün dünya ülkeleri gibi pandemiden etkilenen Cezayir'de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, pandemi kaynaklı hasarların ekonomi ve sigorta piyasası üzerindeki etkilerini azaltabilmek için ülkedeki doğal afet

havuzuna benzer bir yapı oluşturulmasını önermektedirler.

Tunus piyasası ise Fas ve Cezayir'e oranla daha küçük olmasına rağmen yabancı reasürörlere karşı daha açık olan konumunu sürdürmektedir. Komşu ülkelere kıyasla uluslararası yatırımcılara daha açık olsa da Tunus sigorta piyasası %1,69 oranındaki yaygınlık oranıyla henüz arzu edilen prim hacmine ulaşamamıştır. Piyasa, Covid-19 pandemisi nedeniyle en göze çarpan daralmayı başlıca prim üretim kaynağı olan kara araçları branşında görmüş ve prim üretimi 2020 yılında %16 küçülerek 183,2 milyon ABD doları tutarında bir gerileme yaşamıştır. Bununla birlikte, Covid-19 pandemisi nedeniyle hükümet tarafından uygulanan karantina sürecinde ülkedeki trafik kazalarının sayısı %26 civarında azalmıştır.

Kuzey Afrika bölgesinde 2020 yılında önemli hasarlar yaşanmamasına rağmen reasürans piyasasındaki sert koşullar nedeniyle fiyatlarda artış gözlenmiştir. 2021 yılı Ocak yenilemelerinde Kuzey Afrika bölgesindeki bölüşmeli anlaşma koşulları büyük ölçüde değişmezken, hasar fazlası programlarda fiyatlar %5'e varan oranlarda artmış, bununla birlikte hasarlı programlarda da %15'lere varan fiyat artışları görülmüştür.

Her ne kadar Güney Afrika Cumhuriyeti ile Kuzey Afrika ülkeleri prim hacmi ve sigorta yaygınlık oranı açısından daha

ileri seviyede olsalar da kıtanın büyüme oranı ve potansiyeli açısından en önemli ülkeleri Sahra Altı Afrika Bölgesi'nde bulunmaktadır. Bölge büyüyen nüfusu ve yıldan yıla artan altyapı yatırımları ile birçok sektörden yabancı yatırımcıların da dikkatini çekmektedir. Sahra Altı Afrika Bölgesi'ndeki sigorta yaygınlık oranları ülkeden ülkeye büyük farklılıklar gösterse de Afrika'nın en dinamik sigorta piyasaları olarak kabul edilmektedirler.

## Hint Yarımadası

Hindistan ekonomisi, üretimdeki azalma, bankacılık dışı finans kurumları üzerindeki baskı, kredi hacmindeki büyümenin gerilemesi ile tüketim, yatırım ve ihracatta yaşanan keskin yavaşlama sonucunda ciddi bir durgunluk sürecine girmiştir. Covid-19 pandemisinin sebep olduğu sosyal ve ekonomik krize yanıt verebilmek amacıyla likiditeyi artırıp kredi döngüsünü canlandırmak için düzenleyici otorite birtakım önlemler almıştır.

Hindistan 2019 yılında gerçekleştirmiş olduğu 106 milyar ABD doları prim rakamıyla dünya toplam prim hacminin yaklaşık olarak %1,7'sini üretmiştir. Dünyanın en kalabalık 2. nüfusuna sahip ülkesi olmasına rağmen 2019 yılında Hayat-dışı sigorta yaygınlık oranı %0,94 olarak gerçekleşmiş olup, %3,9'luk dünya ortalamasının oldukça gerisinde

kalmıştır. Rekabetçi piyasa koşulları, kara araçları, sağlık ve tarım gibi büyük branşlardaki teknik olmayan fiyatlama ve Covid-19 pandemisinin ekonomiye yansımalarına rağmen Hayat-dışı sigorta sektörü 2020 yılında prim üretimini bir önceki yıla oranla %11,7 artırarak güçlü bir büyüme kaydetmiş ve brüt prim üretimini 26,7 milyar ABD dolarına çıkarabilmiştir. Sigorta sektörünün orta vadeli görünümü Covid-19 pandemisi nedeniyle belirsizliğini korumaktadır. Hayat-dışı branşlar kapsamındaki sağlık sigortaları, pandeminin de etkisiyle 2020 yılı Nisan-Eylül döneminde %15 büyüyerek kara araçları sigortalarını geride bırakmış ve Hayat-dışı branşlar arasında ilk sıraya yerleşmiştir.

Hindistan hükümeti, uzun süredir planlamakla beraber birleştirilmelerine yönelik planını askıya almış olduğu üç devlet sigorta şirketine, yaklaşık 1,3 milyar ABD doları tutarında sermaye aktarımına karar vermiştir. Ancak, birleşme ve satın almalar piyasadaki en güncel konulardan biri olmaya devam etmektedir. Ağustos ayında, ICICI Lombard General Insurance ve Bharti AXA General Insurance şirketleri hisse takası yoluyla birleşeceklerini duyurmuşlardır. Birleşme sonrası ICICI Lombard ismiyle faaliyetlerine devam edecek olan şirketin Hindistan Hayat-dışı sigorta sektöründeki en büyük üçüncü şirket olması beklenmektedir.

Hindistan sigorta sektöründeki bir diğer önemli gelişme ise Hindistan hükümetinin, 2020 yılının Şubat ayında sigorta aracıları için doğrudan yabancı yatırım oranını %100'e yükseltmiş olması, ancak sigorta şirketleri için bu oranın %49 seviyesinde kalmış olmasıdır. Hükümetin, özellikle Covid-19 pandemisinin sektördeki sermaye üzerinde yarattığı baskıyı göz önüne alarak bu oranı ilerleyen zamanlarda %74'e çıkarması beklenmektedir.

Bölgenin bir diğer önemli piyasası olan Pakistan, yoğun nüfusu ve yaklaşık 2,5 milyar ABD doları prim üretimi ile Hint Yarımadası'nın, Hindistan'dan sonraki en büyük sigorta pazarıdır. Pakistan sigorta piyasası 2020 yılını, ülkede devam eden ekonomik durgunluk ve Covid-19 pandemisinin yarattığı olumsuzluklar altında tamamlamıştır. Hayat-dışı sigorta branşları, yılın ilk iki çeyreğinde pandemiden ciddi şekilde etkilenmiş ve bu durum ülkenin sigorta düzenleme otoritesi olan Pakistan Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nun (SECP), prim ödeme tarihlerini ertelemek ve sigorta sürelerini uzatmak gibi önlemler almasına sebep olmuştur. Sigorta sektörünün 2020 yılında azami %3 oranında büyümesi beklenmektedir.

Sigorta piyasası, SECP'nin de iş birliğiyle sigorta ürünlerine erişimi kolaylaştırmak için dijital çözümlerden başarılı bir şekilde faydalanmaktadır. SECP,

düzenleyici olduğu birçok sektörde engelleri azaltarak iş yapma kolaylığını sağlamak için ilgili mevzuatta yenilikler yapmıştır. Komisyon ayrıca, dijital dağıtım kanallarını devreye sokmak için sigorta ve banka dışı finans sektörü için yeni bir mevzuat hazırlama aşamasındadır. Komisyon diğer yandan, yürürlükteki kanuna ilişkin boşlukları doldurmak ve piyasadaki gelişmeleri desteklemek için sigorta mevzuatında bazı düzenlemeler yapmıştır.

Ağustos ayında, ülkenin finans merkezi olan Karaçi'yi etkileyen şiddetli yağışlar sonucu meydana gelen seller, 2020 yılında ülkede meydana gelen en önemli doğal afetler olmuştur. Bu olaylardan kaynaklanan sigortalı hasar ise bölgedeki düşük sigorta yaygınlığı nedeniyle sınırlı kalmıştır. Haziran ayında ülkenin önde gelen yağ üretim tesislerinden birinde çıkan yangın dışında, risk hasarları bir önceki yıla paralel olarak küçük ölçekli olmuştur. Ocak yenilemelerinde kârlı bölüşmeli programlarının komisyon oranları çoğunlukla aynı kalırken, kötü performans gösteren programlarda ise ufak çaplı indirimler yapılmıştır. Hasarlı bölüşmesiz programların fiyatları ise %5 ile %20 arasında artış göstermiştir.

## **Doğu Avrupa / Rusya**

Doğu Avrupa sigorta piyasası da Covid-19 pandemisinin

neden olduğu ekonomik olumsuzluklardan etkilenmiş ve prim üretimi 2020 yılının ilk 9 ayında %1,6 azalarak, 27,9 milyar Euro düzeyinde gerçekleşmiştir. Bölgenin en büyük piyasası olan Polonya bir önceki yıla oranla %4 oranında küçülürken, Slovenya ise %3,6'lık büyüme ile bölgede büyüme sağlayan nadir ülkelerden biri olmuştur. Polonya bölgenin toplam prim üretiminin %37'sini oluştururken, Polonya'yı %17 ile Çekya takip etmektedir. Aynı dönem itibarıyla bölge prim üretiminin %69'u Hayat-dışı branşlardan elde edilirken, kara araçları sigortaları Hayat-dışı branşların %54'ünü oluşturarak portföydeki ağırlığını sürdürmektedir.

Bölgede 2020 yılında geçmiş yıllara kıyasla daha az doğal afet gerçekleşirken, Hırvatistan iki büyük deprem yaşamıştır. Mart ayında meydana gelen 5,3 büyüklüğündeki deprem Zagreb'i etkilemiş, 50 milyon Euro tutarında sigortalı hasara neden olmuştur. Hırvatistan tarihindeki son 140 yılın en şiddetli depremi ise 29 Aralık tarihinde Patrinja şehrinde meydana gelmiştir. 6,4 şiddetindeki deprem, Bosna-Hersek ve Sırbistan gibi komşu ülkelerde de hissedilmiş ve yedi can kaybına neden olmuştur. Sigortalı hasar tutarı henüz bilinmemekle birlikte, düşük yaygınlık oranları göz önüne alındığında söz konusu afetin sigorta sektörü için ağır bir yük oluşturması beklenmemektedir.



Ocak 2021 yenilemelerinde, hasar almayan bölüşmesiz kastrofik programların fiyatları azami %7,5 oranında artış göstermiştir. Risk programlarında ise hasarlı olanların fiyatları %5 ile %20 artarken, hasarsız programlarda yaklaşık %3 oranında artış gözlenmiştir.

Doğu Avrupa bölgesi, halihazırda bölgedeki etkinliğini sürdüren Avrupalı reasürörler dışında, portföylerini çeşitlendirmek isteyen yabancı reasürörlerin de ilgisini çekmeye devam etmiştir. Bu durum bölgedeki reasürans kapasitesi arzının önceki yıllara paralel olarak artış göstermesine sebep olurken, bu kapasitenin ne şekilde tahsis edileceği konusunda ise daha seçici davranılmıştır. Bölgede Covid-19'un da etkisiyle 2021 yenilemelerinde sıkı iş kabul politikaları gözlenmiş; özellikle bulaşıcı hastalıkların ve siber risklerin istisnalar arasında yer alması başta olmak üzere anlaşma şartları ile ilgili görüşmeler önemli yer tutmuştur.

CIS bölgesinin (Commonwealth of Independent States-Bağımsız Devletler Topluluğu) en büyük piyasası olan Rusya, petrol ve doğalgaz ihracatına büyük ölçüde bağımlı bir ekonomiye sahiptir. Ham petrol fiyatlarında ve pandemi sebebiyle petrol ürünlerine olan talepte yaşanan ciddi düşüş ülkenin önemli bir gelir kaynağının azalmasına ve Ruble'nin daha da değer kaybetmesine neden olmuştur.

Ekonomideki daralma, karantina süreçleri ve Rus hükümetinin pandemi için almış olduğu diğer önlemler piyasanın prim hacminde azalışa sebebiyet vermekle birlikte hasar oranını da düşürmüştür. Buna ek olarak Ruble'deki değer kaybının da etkisiyle, toplam prim üretimi, 2020 yılı sonunda bir önceki yıla göre %20,5 oranında azalarak yaklaşık 17 milyar Euro olmuştur. Buna paralel olarak hasar oranında da %18'e varan bir azalma görülmüştür. Hayat-dışı branşlar

toplam sektör priminin %72'sini oluştururken, kara araçları sigortaları ise Hayat-dışı branşların %36'sını oluşturarak portföydeki ağırlığını sürdürmektedir.

Doğal afetlerin nadir görüldüğü Rusya'da 2020 yılının Mayıs ayında Norilsk-Taimyr Termik Santrali'nin yakıt deposunda gerçekleşen patlama dışında kayda değer başka bir risk hasarı gerçekleşmemiştir. Buna rağmen piyasada, Ruble'deki değer kaybına ve reasürörler tarafından uygulanan daha sıkı iş kabul politikalarına bağlı olarak fiyat artışları dikkat çekmiştir. Geçmiş yılların aksine, hasarsız risk programlarının fiyatları ağırlıklı olarak sabit kalırken hasarlı risk programlarının fiyatlarında ise %10 ile %20 artış görülmüştür.

**Gökhan AKTAŞ**  
**Millî Reasürans T.A.Ş.**

## *Güneydoğu Asya Piyasalarında 2021 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri*

**R** easürans şirketleri etkisini 2020 yılı boyunca devam ettiren Covid-19 salgını nedeniyle Asya Pasifik'teki Ocak yenilemelerine büyük belirsizlik içinde başlamıştır. Pandemiye bağlı sigortalı hasarların ulaşabileceği seviye konusunda halen net bir tahmin yapılamazken, uzaktan çalışma modeli nedeniyle artan siber saldırıların da etkisiyle hem bulaşıcı hastalıklar hem de siber risklere ilişkin istisnalar yenileme gündeminin merkezine yerleşmiştir. Bölgede şiddetli tropik fırtına ve seller de meydana gelmiş, ancak sigortalı kayıplar yıllık ortalamaların altında kalmıştır.

Sigorta şirketleri pandemi ve siber istisnalar konusunda başlangıçta bir miktar direnç gösterebilir de bu istisnalar sonunda genel olarak kabul edilmiştir. Ayrıca program fiyatları konusundaki yaklaşım farklılıkları sadece piyasa liderleriyle sınırlı kalmayıp takipçi reasürörler arasında da görüldüğü

için, yenilemeler normalden erken başlamasına rağmen epey uzun sürmüştür.

Bölgedeki en büyük piyasa olan Çin'de reasürans kapasitesinde genel olarak daralma gözlenmiştir. Ülkede 2020 yazı boyunca devam eden benzeri görülmemiş şiddetteki sel felaketleri, etkilenen bölgelerdeki düşük sigortalılık oranı nedeniyle önemli ölçüde sigortalı hasara neden olmamıştır. Öte yandan, çoğu orantılı trette komisyonlarda ve orantısız programlarda ise fiyatlarda reasürör lehine tek haneli iyileştirmeler gerçekleşmiştir. Tüm bunlara rağmen plasmanların tamamlanmasında zorluklar yaşanmıştır.

Hong Kong piyasasında Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk Hareketleri (GLKHH) teminatı ancak belirli limitlerle sınırlandırılmak suretiyle sağlanmaya devam etse de reasürörler açısından kaygı yaratan bir durum olmayı sürdürmüş, trette komisyonlarında yapılan indirimlere rağmen plasmanlar uzamıştır.

Bulaşıcı hastalık ve siber risk istisnaları ise genel olarak kabul görmüştür.

Tayvan'da meydana gelen birkaç büyük risk hasarından etkilenen programların fiyatlarında önemli artışlar gerçekleşmiştir. Bölgede bazı küçük depremler olmasına rağmen, 2020 yılında hiçbir tayfun hasarıyla karşılaşılmamıştır. Ancak gene de hasar fazlası anlaşmaların riske göre ayarlanmış fiyatlarında %5 ile %15 artışlar olmuştur. Tayvan piyasasında sigortalılara sağlanan pandemi teminatı, mega risklerin bu tür genişletmelere yönelik limitleri son derece düşük olduğundan sınırlı ölçekteki. Buna rağmen 2021 yenilemelerinde düzenleyici otoritenin tavsiyesi üzerine hem pandemi hem de siber risk istisnaları tüm branşlarda anlaşmalara eklenmiştir.

Güney Kore 2020 yılında eş benzeri görülmemiş muson yağışlarının yanı sıra, Maysak, Haishen ve Bavi Tayfunları başta olmak üzere pek çok doğal afetle karşılaşmıştır. Birkaç

önemli risk hasarının da yaşanmasını takiben, bölgedeki programların fiyatlarında %10 civarında artışlar gerçekleşmiştir. Pandemi istisnası genel olarak kabul edilirken, çoğu sigorta şirketi mevcut Elektronik Veri istisnalarını muhafaza edebilmiştir.

Güneydoğu Asya'da da tayfun felaketlerine ek olarak bazı büyük yangın hasarları yaşanmıştır. Ancak hasarların etkisi sadece belirli programlarda gö-

rülmüş ve piyasa geneline yansımamıştır. Orantılı tetedede komisyonlarda ve orantısız programlarda ise fiyatlarda reasürör lehine tek haneli iyileştirmeler gerçekleşmiştir. Bulaşıcı hastalık ve siber risk istisnaları genel olarak kabul görmüştür.

Bölgenin Ocak ayı yenilemeleri genelde beklentilerle uyumlu şekilde gerçekleşirken, reasürörlerin daha seçici şekilde kapasite tahsis etmeye devam ettikleri gözlenmiştir.

Asya Pasifik, pandemiye bağlı küresel yavaşlamadan bir miktar etkilenmesine rağmen, hızla büyüyen ekonomilerle birlikte artan sigorta ihtiyaçlarının yarattığı potansiyelle son derece cazip bir piyasa olmaya devam etmektedir.

**Ong Chee Koon**  
**Milli Re Singapore**

**Çvr: Güneş KARAKOYUNLU**

# Yabancı Basından SEÇMELER

## *Ever Given Hadisesinin Nakliyat Sigortaları ve Gemi Finansmanına Etkileri*

**T**üm dünyanın gözü Ever Given adlı geminin Süveyş Kanalı'nda karaya oturmasının üzerindeyken gemicilik sektörünün "beyaz yakalı" mensuplarını endişelendiren birçok neden bulunmaktadır.

Uluslararası Nakliyat Sigortaları Birliği (IUMI) Genel Sekreteri Lars Lange'ye göre hasarın fiziksel boyutu piyasaları zorlayacak seviyede gerçekleşmeyecektir; ancak sorumluluk tarafında hasar miktarı oldukça yüksek seviyelere çıkabilecektir. Bu durum P&I Kulüpleri'ni de olumsuz yönde etkileyecektir.

Olayın yalnızca denizcilik ve liman faaliyetleriyle sınırlı kalmayarak karada yürütülen operasyon ve hizmetler üzerinde de

büyük bir etki yaratacağı düşünülmektedir. Söz konusu sektör çalışanları gelişmeleri yakından takip ederken, tazminat ödemelerinin dokuz haneli tutarlara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Bilindiği kadarıyla gemide ve üzerindeki yükte az miktarda hasar olduğundan tekne, makine ve emtiaya ilişkin tazminat ödemeleri sınırlı seviyede kalabilecek, ancak sorumluluk tarafında, özellikle kanal otoritesinin işleten Evergreen firmasına cezai yaptırım uygulaması veya uğradığı gelir kaybını talep etmesi durumlarında tazminat miktarı oldukça yüksek olacaktır. Sorumluluk ödemelerinin ulaşacağı miktar Mısır'ın izleyeceği politikalara

bağlı olarak değişebilecektir. Ülkenin ana döviz girdi kaynağı olan kanalın önemi, pandemi dikkate alındığında turizm faaliyetlerinin durma noktasına gelmesine bağlı olarak kritik bir seviyeye ulaştığından, Cumhurbaşkanı Sisi'nin yaşanan kayıpla ilgili çok toleranslı davranmayacağı tahmin edilmektedir.

Geminin P&I sigortacısı UK Club konuyla ilgili yazı tarihi itibarıyla henüz bir yorumda bulunmamıştır.

Süveyş Kanalı Otoritesi'nden gelebilecek bir tazminat talebinin UK Club'ın 10.000.000 ABD doları tutarındaki konservasyonunu, hatta Uluslararası P&I Kulüpleri Birliği'nin (International Group of P&I Clubs

tarafından sağlanan) 100.000.000 ABD doları tutarındaki kolektif konservasyonunu dahi aşacağı düşünülmektedir.

Fitch'e göre hadise, reasürörlerin gelirlerini etkileyecek ölçüde büyük bir olay (event) olarak tanımlansa da kredi derecelendirme notlarını etkilemesi beklenmemektedir.

Müşterek avaryaya ilanının ardından, deniz hukuk büroları gemideki emtia menfaattarlarının zararlarının tazminini açacakları kapsamlı davalarla talep edebileceklerdir.

Lars Lange gerçekleşecek hasarların dokuz haneli tutarlara ulaşabileceğini tahmin ettiğini; ancak henüz kendisi de dahil olmak üzere hiç kimsenin konuyla ilgili kesin bir fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Lange nakliyat sigortaları piyasasının halihazırda deniz üzerindeki yangınlar ve konteyner devrilme hasarlarıyla mücadele etmekte olduğunu ancak hasar süreçlerinin rahatlıkla yönetilebildiğini ifade etmiştir.

Tekne ve Makine ile Emtia sigortacıları ve reasürörlerinin işlerinin doğası gereği meydana gelen fiziksel hasarları tazmin edeceklerini ekleyen Lange, hasar miktarlarının sorumluluk tarafında oldukça yüksek miktarlara ulaşabileceğini ve bu durumun P&I sigortacılarını ciddi şekilde etkileyeceğini vurgulamıştır.

Fitch'in tahminiyle ilgili ise her ne kadar gerçekleşme ihtimalinin olduğunu düşünse de

yorum yapmaktan kaçındığını belirtmiştir.

Taşımacılar ve lojistik şirketlerine mutuel sigorta yoluyla hizmet sunan TT Club risk yönetimi direktörü Peregrine Storrs-Fox, temel faaliyetlerinin konteynerlere teminat sağlamak olması sebebiyle Tayvan menşeli konteyner gemisinin neden olduğu söz konusu olaydan dolayı kaçınılmaz olarak sorumlulukları bulunduğunu ve yalnızca Evergreen'in değil, Evergreen ile ilişkili tüm paydaşların risklerini taşıdıklarını belirtmiştir. Öte yandan müşterek avaryaya harici durumların ciddi risk oluşturduğunu düşünmediğini; müşterek avaryaya konu hasar taleplerinin de konteynerlerin içindeki emtia bedelleriyle sınırlı olacağını ifade etmiştir.

Storrs-Fox ayrıca TT Club olarak *forwarder* şirketler ile lojistik şirketlerine de koruma sağladıklarını; söz konusu şirketlerin sözleşmelerinden doğacak sorumluluklarının da şayet kanıtlanabilirse teminat altında bulunduğunu; ancak güncel durumda fiziksel hasarın yüksek seviyede gerçekleşmesinin oldukça düşük bir ihtimal olduğunu belirtmiştir.

Storrs-Fox'a göre gerçekleşecek hasarların sigorta piyasası üzerinde ciddi bir etkisi olmayacak ve ödenen hasarlar şirketlerin bilançolarında ihmal edilebilir seviyede kalacaktır. Bu olayın asıl etkisi sigortacılıktan ziyade uluslararası ticarette görülecektir.

Marsh JLT Speciality'den Marcus Baker hasar miktarının diğer gemilerin uğradıkları maddi zararlar, emtia hasarları ile ilave hasarların nasıl değerlendirildiğiyle doğrudan bağlantılı olarak değişebileceğini, bu hususlar dikkate alınmadan miktarın birkaç 100 milyon ABD dolarını aşmayacağını; ancak yüksek ihtimalle P&I Pool'u ve reasürans korumalarına konu olacak seviyeye varacağını belirtmiştir.

Her bir gemi için gemi büyüklüğü ve Ümit Burnu'nu dolması durumunda katlanacağı masrafa göre kanal geçiş ücretinin 200.000 ile 400.000 ABD doları arasında değiştiğini belirten Hayfin murahhas azası Andreas Povlsen, kanalın yeniden kullanıma açılarak ticari faaliyetlerin sürdürülmesinin herkesin ortak menfaatine olduğunu, bu olay sonrasında özellikle bir kaza anında kanalın tamamen kapanmasına yol açabilecek büyüklükteki gemiler için düzenlemelerin sıklaştırılabileceğini düşündüğünü belirtmektedir.

Öte yandan sigortacılık tarafında söz konusu hadisenin yeniden yaşanması ihtimalinin nasıl fiyatlanacağı ve fiyatlamasının gemilerin rotalarının yeniden belirlenmesinde rol oynanıp oynamayacağını da merak konusu olduğunu eklemiştir.

Pandemi nedeniyle taşımacılık ücretlerinin tüm segmentler için son derece düşük seviyelerden yükselişe geçtiğini ifade eden Povlsen,

evlerimizden çeşitli internet siteleri aracılığıyla ihtiyaç duyduğumuz veya duymadığımız ürünleri almaya çalışırken ürün fiyatlarının kısa sürede yükseldiğini gözlemleyebildiğimizi belirtirken, pandemi süreci nedeniyle zaten büyük baskı altında bulunan lojistik tedarik zincirinin kanal hadisesinden sonra daha da sıkışacağını vurgulamıştır.

Tedarik zincirlerinin gevşemesi gerektiğine değinen Povlsen, ülkeler için özellikle aşı ve kişisel koruma ekipmanları tedarik sürecinde meydana gelecek aksamaların tolere edilebilir olmayacağını, fiyat artışlarının verimsizliği artırdığını; ancak her koşulda banka ve diğer finansal kuruluşların taşımacılık sektörüne olan ilgisinin artacağını

belirtirken özellikle giderek daha kurumsal hale gelmiş banka dışı finansman kuruluşlarının bu piyasayı daha da cazip hale getirebileceği yönünde görüş bildirmiştir.

**Lloydslist**  
**March 2021**  
**Çeviren: S. Mert ŞENGÜN**

# İ N D E K S

## ( Sayı 111 - 119 )

### SİGORTA VE REASÜRANS

IFRS 17-Sigorta Muhasebesinde Yeni Bir Dönem.....	Sayı 111, sayfa: 4-11
Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Sigorta ve Reasürans Şirketleri Üzerinde Olası Etkileri.....	Sayı 111, sayfa: 12-18
Japonya .....	Sayı 111, sayfa: 19-32
“Düşük” Sigorta Penetrasyonu Teminat Açığına Dikkat Çekiyor .....	Sayı 111, sayfa: 35-36
Sigorta Şirketinde Genel Kurul Kararlarının Yokluğu, Geçersizliği, İptali ve Askıda Hükümsüzlüğü.....	Sayı 112, sayfa: 11-19
2019 Yılı Yurtiçi Reasürans Yenilemeleri.....	Sayı 112, sayfa: 20-21
Gelişmekte Olan Sigorta Piyasaları ve 2019 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri .....	Sayı 112, sayfa: 22-28
Latin Amerika ve Karayipler'deki Sigorta Penetrasyonu.....	Sayı 112, sayfa: 29-32
Güneydoğu Asya Piyasaları.....	Sayı 113, sayfa: 15- 16
Ekonomik Büyüme ve Sigorta Talebi .....	Sayı 113, sayfa: 25-32
Sigortacılıkta Nanoteknoloji Risk Yönetimi.....	Sayı 113, sayfa: 4-14
2019 Yılı Temmuz Ayı Orta Doğu-Kuzey Afrika ve Latin Amerika Yenilemeleri.....	Sayı 114, sayfa: 22-23
Ayrılanlar .....	Sayı 114, sayfa: 28
Sigorta ve Reasürans Şirketinde Yönetim Kurulunun Temel Görevleri ile Yönetim ve Temsil Yetkilerini Devretmesi.....	Sayı 115, sayfa: 4-34
Parametrik Sigorta.....	Sayı 115, sayfa: 35-47
Orta Doğu'da Savaş Riski Fiyatlandırması.....	Sayı 115, sayfa: 54-56
Sigorta Hasarlarda Kök Neden Analizi.....	Sayı 116, sayfa: 4-14
2019 Yılında Türkiye Reasürans Piyasası ve Millî Reasürans.....	Sayı 116, sayfa: 26-27
Gelişmekte Olan Sigorta Piyasaları ve 2020 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri.....	Sayı 116, sayfa: 28-32
Güneydoğu Asya Piyasalarında 2020 Yılı Ocak Ayı Yenilemeleri .....	Sayı 116, sayfa: 33-34
Ticari Risk Sigorta Poliçelerimiz Koronavirüs Zararını Karşılacak mı?.....	Sayı 116, sayfa: 35- 39
Reasürör Sözleşmesi Hukuku İlkeleri.....	Sayı 117, sayfa: 4-16
Güneydoğu Asya Piyasalarında 2020 Nisan Ayı Yenilemeleri .....	Sayı 117, sayfa: 21-22
Hindistan Sigorta Piyasası 2020 Nisan Yenilemeleri .....	Sayı 117, sayfa: 23-24
Covid-19 .....	Sayı 117, sayfa: 25-29
Milletlerarası Ticari Terimler 2020 ve Temel Değişiklikler (Incoterms 2020).....	Sayı 118, sayfa: 7-11
Körfez Arap Ülkelerinde Sigorta ve Reasürans Piyasalarına Dair Güncel Gelişmeler.....	Sayı 118, sayfa: 12-21
Hasar Yönetimi 2030: Hayal mi? Gerçek mi?.....	Sayı 118, sayfa: 25-28
Geleceğe Bir Bakış, 2021 İçin Ekonomik Beklentiler Nelerdir?.....	Sayı 119, sayfa: 4-14
Sigorta Şirketlerinde Organizasyon Yapısı.....	Sayı 119, sayfa: 15-27
Birleşik Krallık'ta Görülen Covid-19 İş Durması Tazminatları ile İlgili Emsal Dava Sonuçlandı.....	Sayı 119, sayfa: 28-30
Covid-19 Salgını Kaynaklı Hasarları Katastrofik Bir Felaketin Takip Etmesi Durumunda, Global Reasürörleri Zorlu Bir Süreç Beklemektedir.....	Sayı 119, sayfa: 31-40

## YANGIN - MÜHENDİSLİK SİGORTALARI

Yağmur Yağdı mı Tam Yağıyor.....	Sayı 111, sayfa: 33-34
Enerji Sektöründeki Gelişmeler ve Türkiye Elektrik Piyasasının İncelenmesi.....	Sayı 113, sayfa: 17-25
İstanbul'da Deprem Tehlikesi ve Risk.....	Sayı 114, sayfa: 4-18
Sigorta ve İklim Değişikliği.....	Sayı 114, sayfa: 24-27
Enerji Santrallerine Genel Bir Bakış: Olası Riskler, Önlemler ve Enerji Sektöründeki Dönüşüm.....	Sayı 116, sayfa: 15-25
Katastrofik Risklere İlişkin Haberler, Modelleme ve Araştırmalar.....	Sayı 117, sayfa: 30-35
2020 Yılı'nın İlk Yarısında Doğal Afet Zararları Fırtına Kaynaklı Büyük Hasarlar.....	Sayı 118, sayfa: 22-24

## NAKLİYAT SİGORTALARI

Deniz Sigortacılığının Dünü ve Bugünü.....	Sayı 117, sayfa: 17-20
--	------------------------

## KAZA SİGORTALARI

Dijital Tehditlerin Artması ile Siber Sigortalar Atağa mı Kalkacak? .....	Sayı 112, sayfa: 33-34
Havacılık Hasarlarına İlişkin Dikkat Çeken Altı Ana Trend.....	Sayı 115, sayfa: 48-53

## SORUMLULUK SİGORTALARI

Sorumluluk Sigortalarında Risk Yönetimi Üzerine Bir Değerlendirme.....	Sayı 114, sayfa: 19-21
--	------------------------